

Seznam příloh

Příloha č. 1: Procentuální zastoupení jednotek, které se věnovaly zdraví, zdravotnictví nebo medicíně, v jednotlivých zkoumaných médiích (graf)

Příloha č. 2: Procentuální zastoupení témat v jednotlivých zkoumaných médiích (graf)

Příloha č. 3: Přehled akcentovaných konkrétních témat (graf)

Příloha č. 4: Procentuální zastoupení témat ve skupině nemoci a zdravotní problémy (graf)

Příloha č. 5: Procentuální zastoupení témat ve skupině veřejné zdravotnictví (graf)

Příloha č. 6: Procentuální zastoupení témat ve skupině ekonomika a financování zdravotnictví (graf)

Příloha č. 7: Procentuální zastoupení témat ve skupině závislosti a návykové látky (graf)

Příloha č. 8: Přehled a procentuální zastoupení tří nejčastějších kontextů, kterými byla rámována nejčteněji zastoupená témata (graf)

Příloha č. 9: Procentuální zastoupení jednotlivců v roli hlavního aktéra v jednotlivých zkoumaných médiích (graf)

Příloha č. 10: Procentuální zastoupení vybraných institucí v roli hlavního aktéra v jednotlivých zkoumaných médiích (graf)

Příloha č. 11: Procentuální zastoupení jednotlivců v roli vedlejšího aktéra v jednotlivých zkoumaných médiích (graf)

Příloha č. 12: Procentuální zastoupení vybraných institucí v roli vedlejšího aktéra v jednotlivých zkoumaných médiích (graf)

Příloha č. 13: Procentuální zastoupení aktérů v hlavní roli (graf)

Příloha č. 14: Procentuální zastoupení aktérů ve vedlejší roli (graf)

Příloha č. 15: Nejčastější aktéři ve zpravodajství o zdravotnictví (graf)

Příloha č. 16: Procentuální zastoupení jednotek s odkazem na jiné médium v jednotlivých zkoumaných médiích (graf)

Příloha č. 17: Procentuální zastoupení odkazů na dané médium v analyzovaných jednotkách (graf)

Příloha č. 18: Kódovací kniha

Příloha č. 19: Rozhovor s novinářem č. 1

Příloha č. 20: Rozhovor s novinářem č. 2

Příloha č. 21: Rozhovor s novinářem č. 3

Příloha č. 22: Rozhovor s novinářem č. 4

Příloha č. 23: Rozhovor s novinářem č. 5

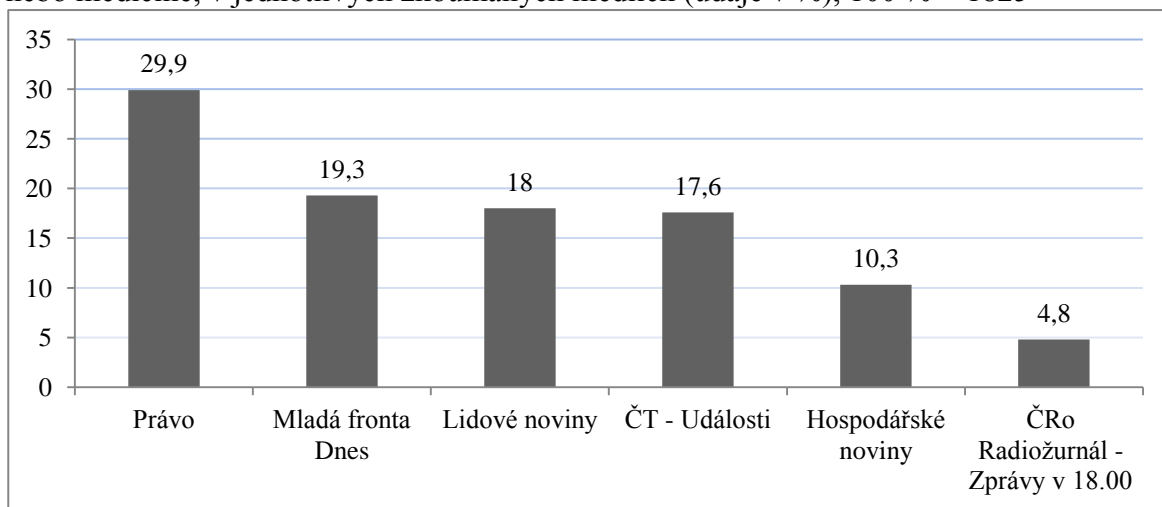
Příloha č. 24: Rozhovor s novinářem č. 6

Příloha č. 25: Rozhovor s novinářem č. 7

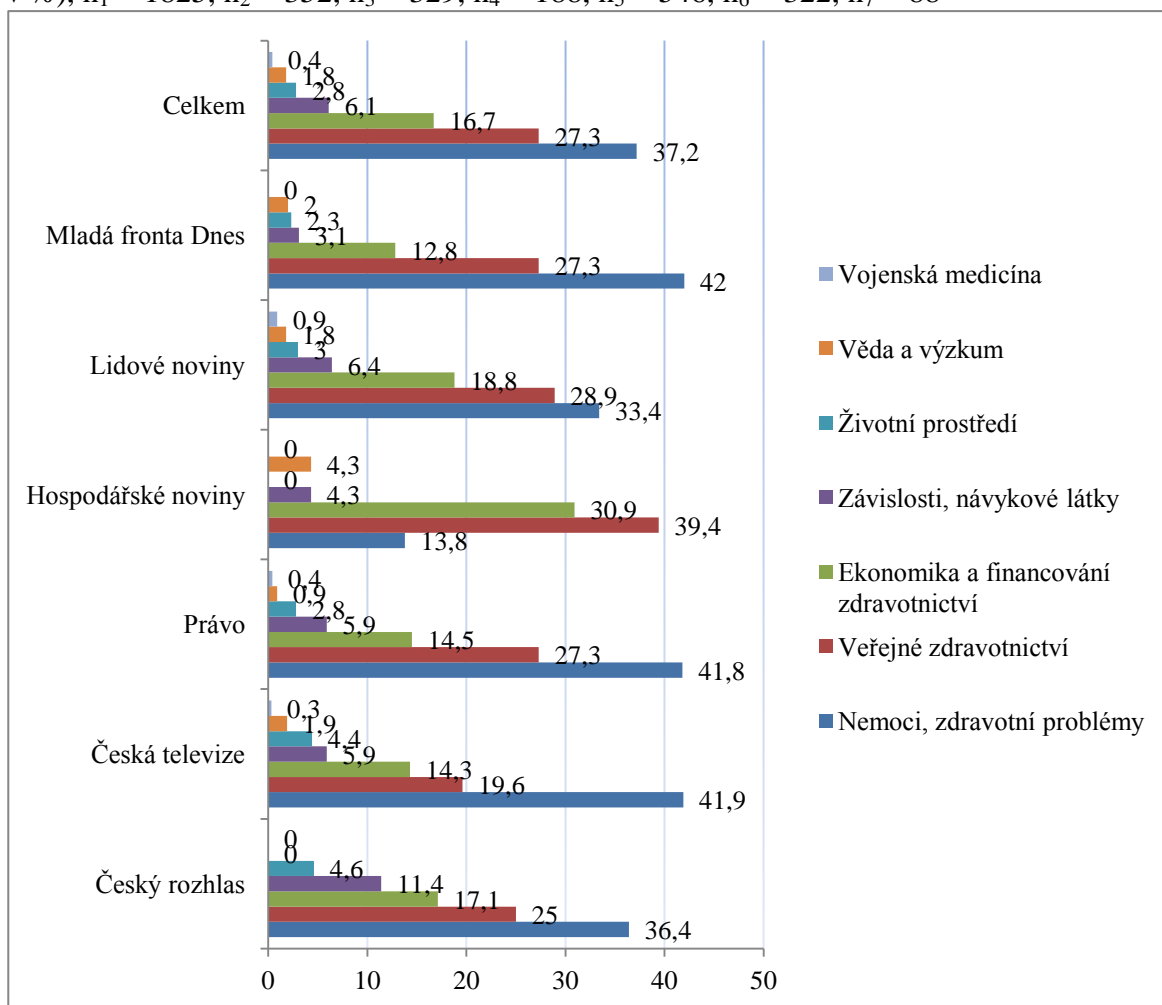
Příloha č. 26: Rozhovor s novinářem č. 8

Přílohy

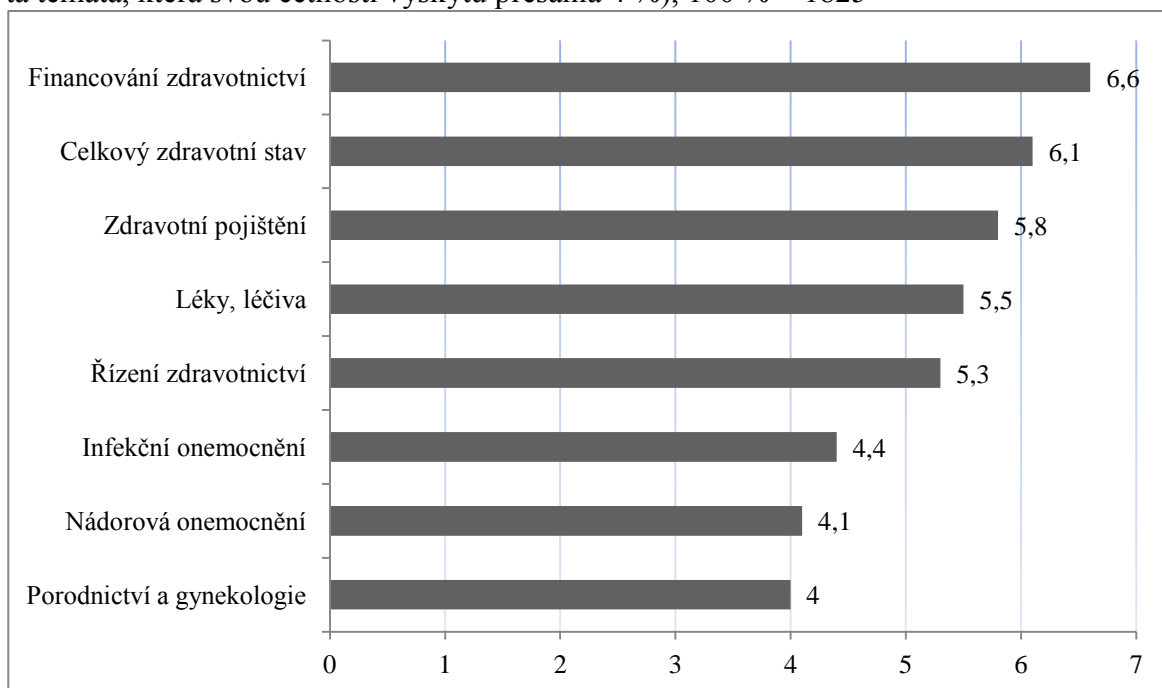
Příloha č. 1: Procentuální zastoupení jednotek, které se věnovaly zdraví, zdravotnictví nebo medicíně, v jednotlivých zkoumaných médiích (údaje v %), 100 % = 1825

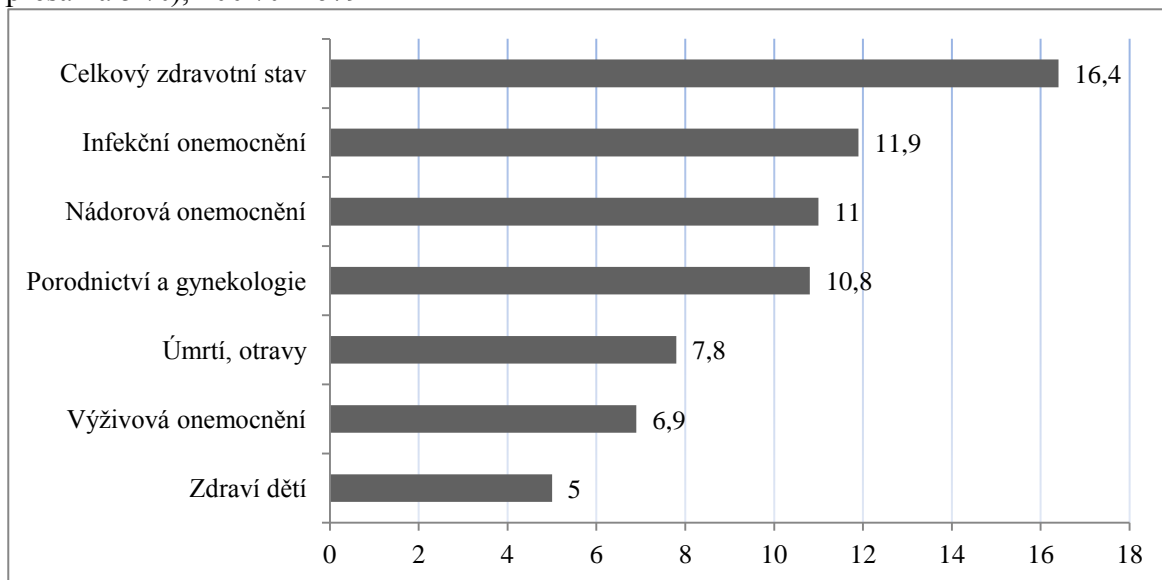
Příloha č. 2: Procentuální zastoupení témat v jednotlivých zkoumaných médiích (údaje v %), $n_1 = 1825$, $n_2 = 352$, $n_3 = 329$, $n_4 = 188$, $n_5 = 546$, $n_6 = 322$, $n_7 = 88$

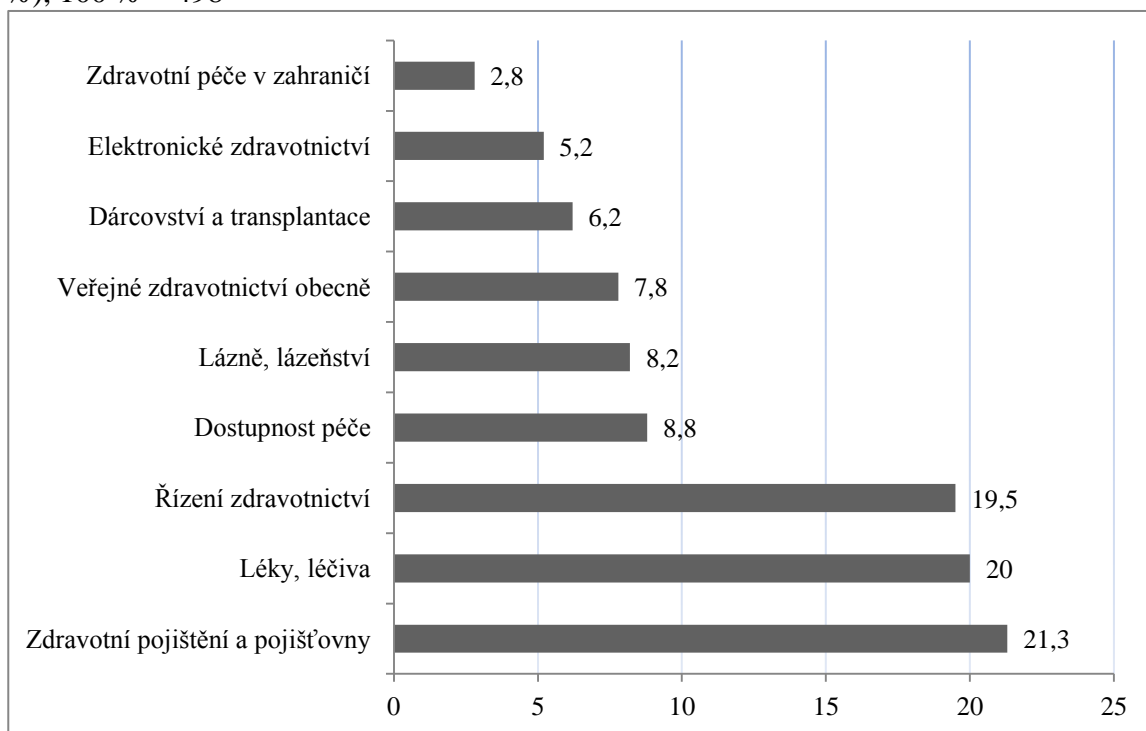
Příloha č. 3: Přehled akcentovaných konkrétních témat (údaje v %, vybraná jsou pouze ta témata, která svou četností výskytu přesáhla 4 %), 100 % = 1825

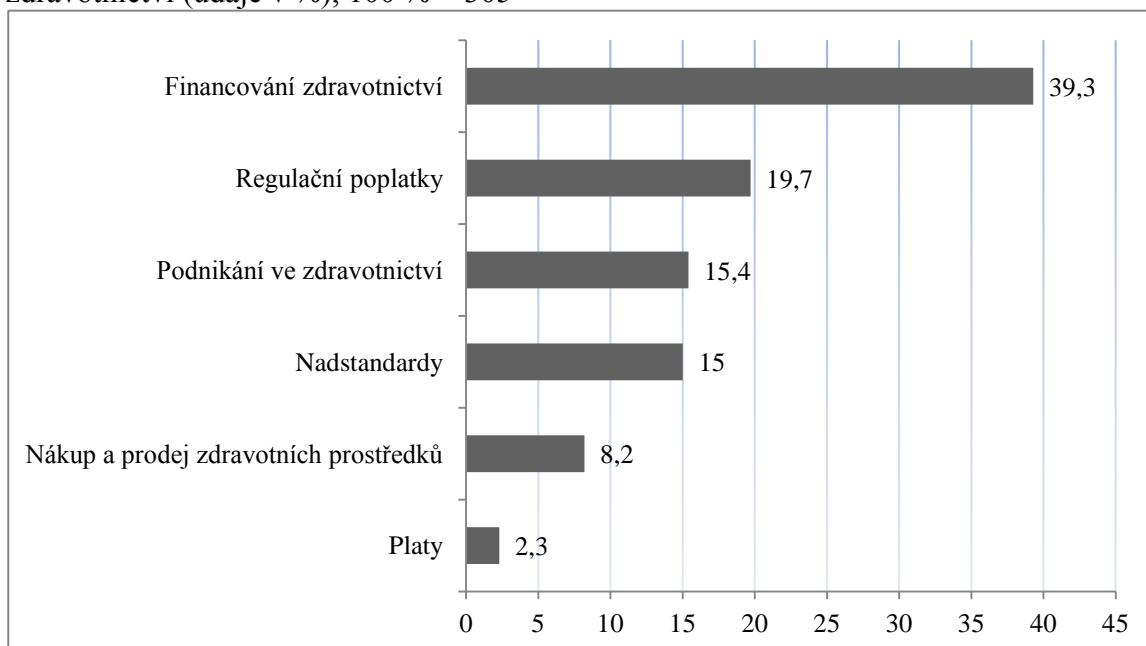
Příloha č. 4: Procentuální zastoupení témat ve skupině nemoci a zdravotní problémy (údaje v %, vybraná jsou pouze témata, která svou četností výskytu v rámci skupiny přesáhla 5 %), 100 % = 679

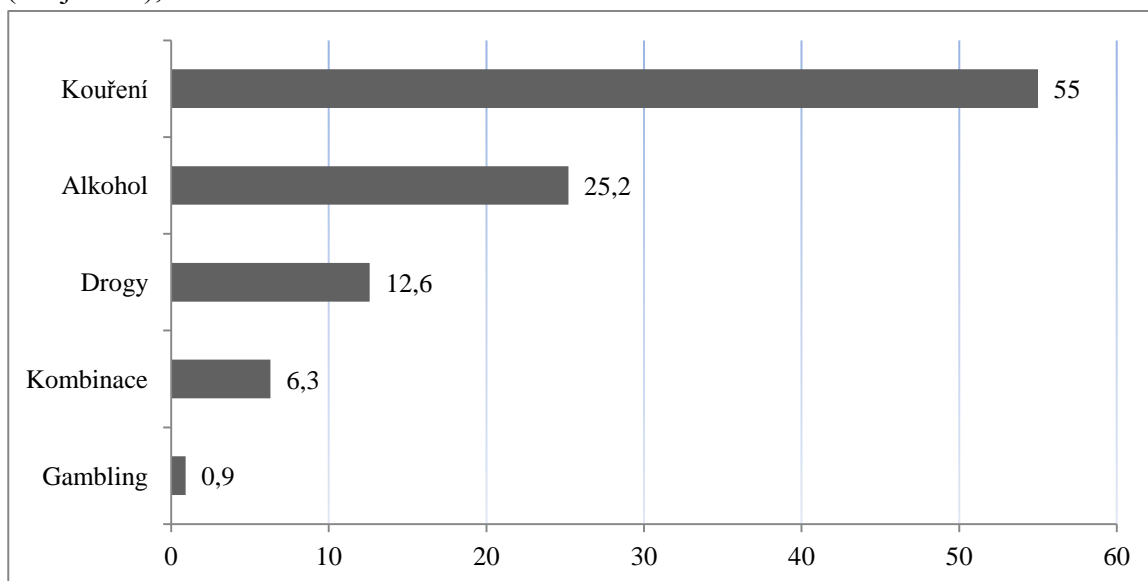
Příloha č. 5: Procentuální zastoupení témat ve skupině veřejné zdravotnictví (údaje v %), 100 % = 498

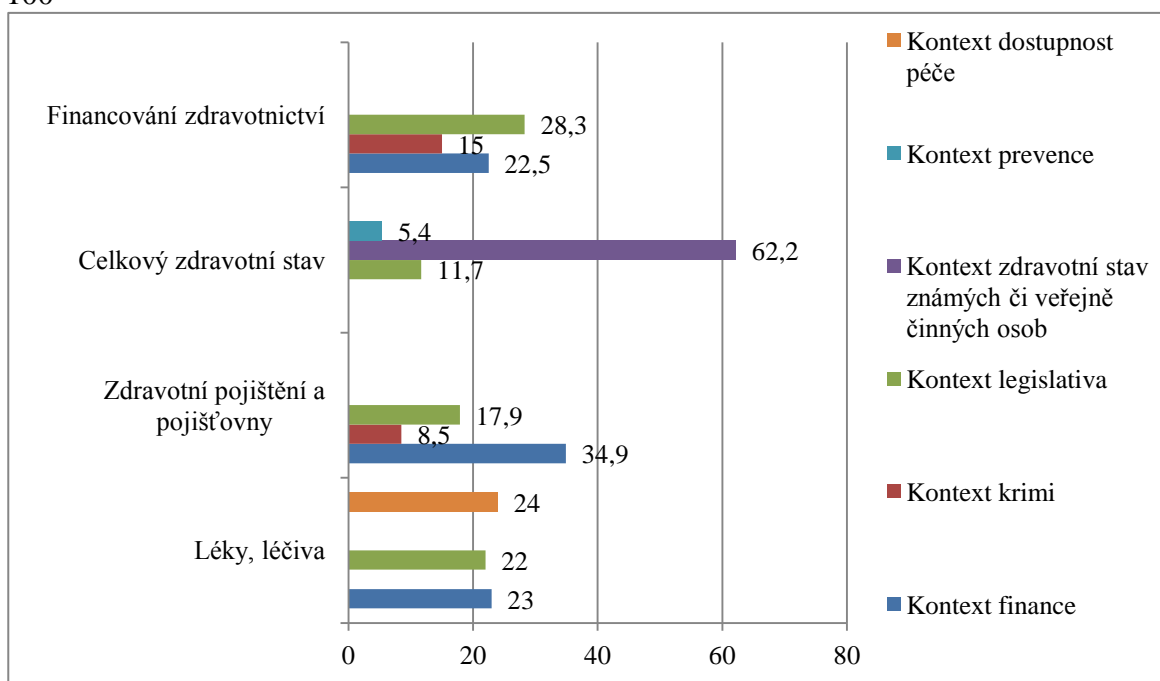
Příloha č. 6: Procentuální zastoupení témat ve skupině ekonomika a financování zdravotnictví (údaje v %), 100 % = 305

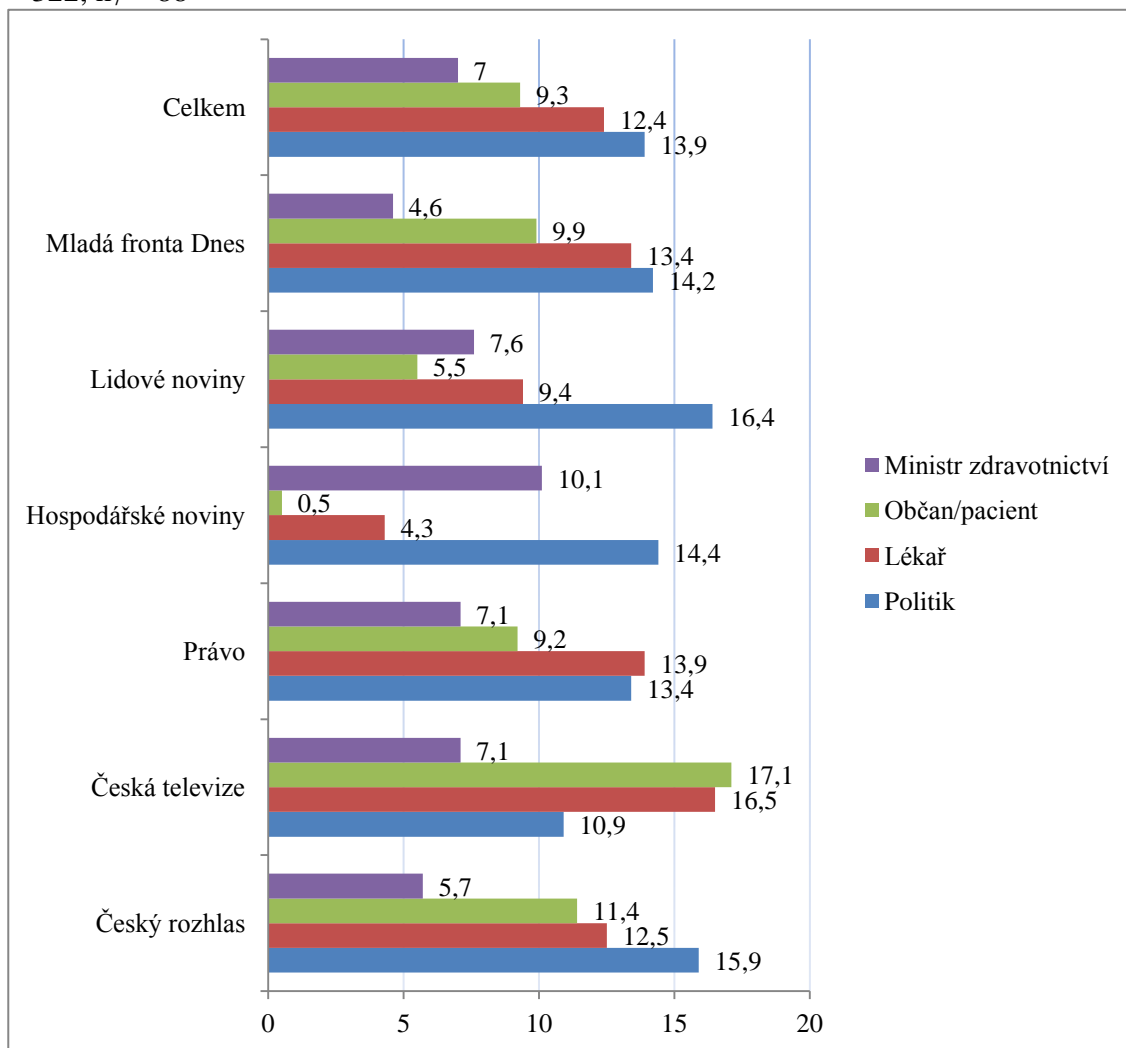
Příloha č. 7: Procentuální zastoupení témat ve skupině závislosti a návykové látky (údaje v %), 100 % = 111

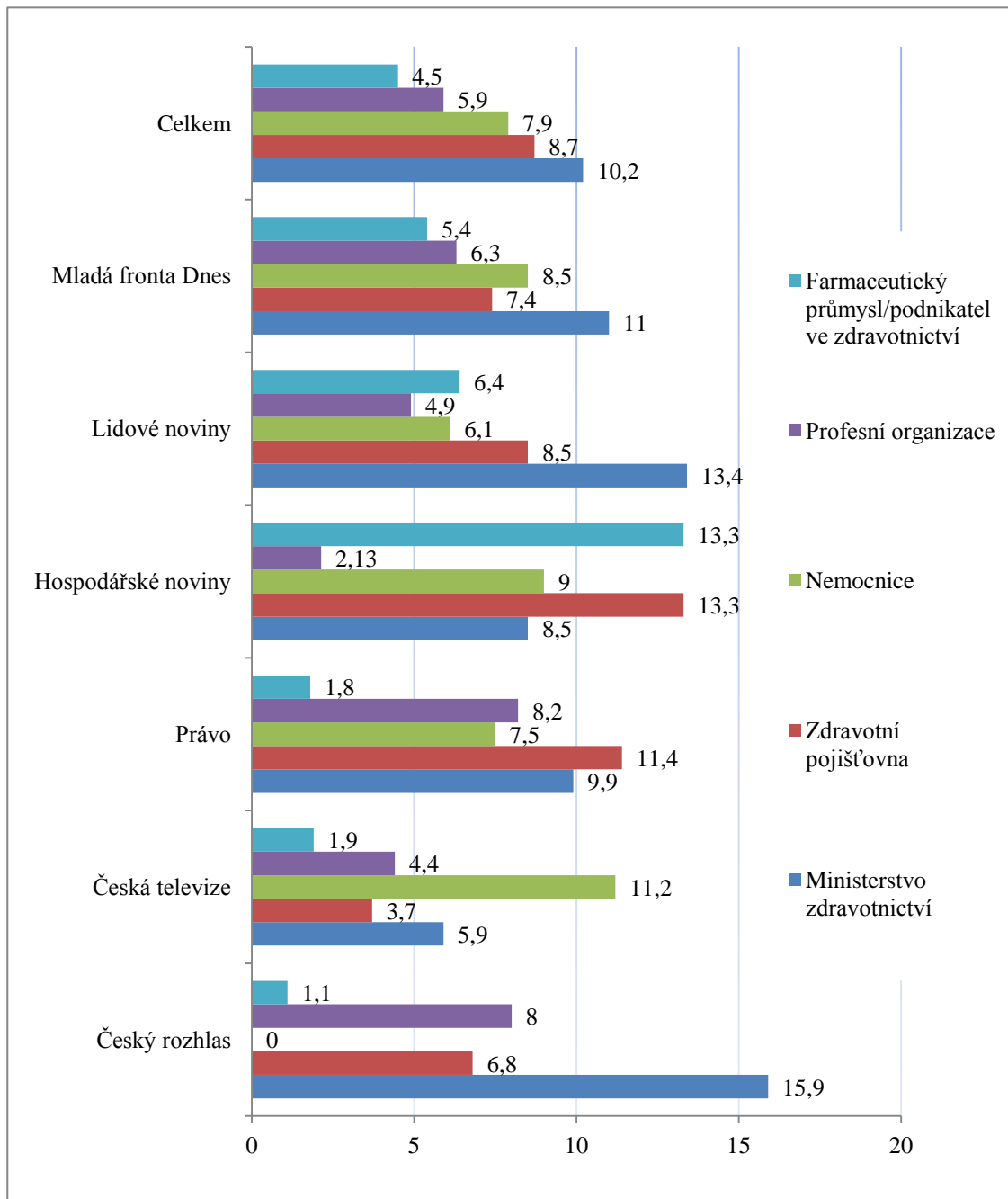
Příloha č. 8: Přehled a procentuální zastoupení tří nejčastějších kontextů, kterými byla rámována nejčteněji zastoupená témata (údaje v %), $n_1 = 120$, $n_2 = 111$, $n_3 = 106$, $n_4 = 100$

Příloha č. 9: Procentuální zastoupení jednotlivců v roli hlavního aktéra v jednotlivých zkoumaných médiích (údaje v %), $n_1 = 1825$, $n_2 = 352$, $n_3 = 329$, $n_4 = 188$, $n_5 = 546$, $n_6 = 322$, $n_7 = 88$

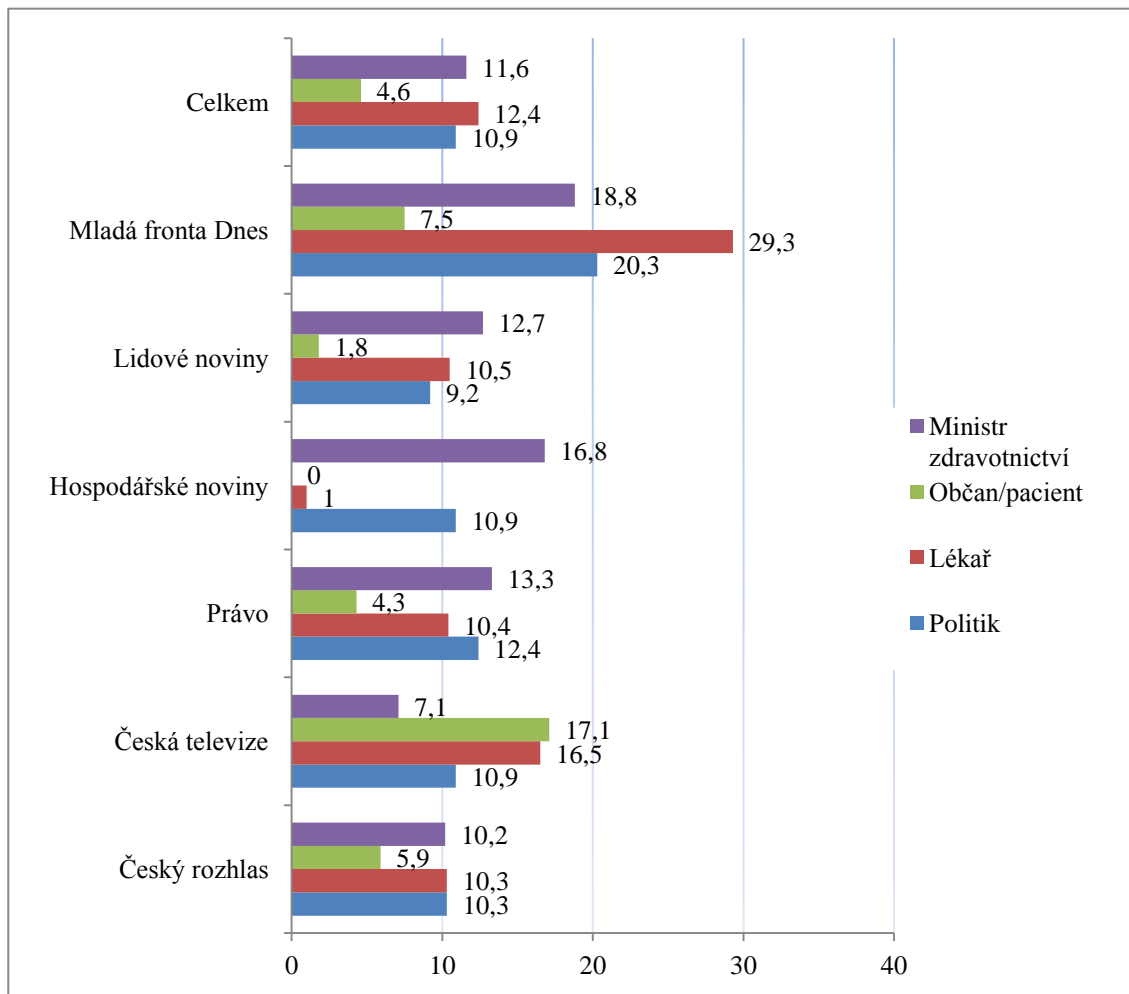

Příloha č. 10: Procentuální zastoupení vybraných institucí v roli hlavního aktéra v jednotlivých zkoumaných médiích (údaje v %), $n_1 = 1825$, $n_2 = 352$, $n_3 = 329$, $n_4 = 188$, $n_5 = 546$, $n_6 = 322$, $n_7 = 88$

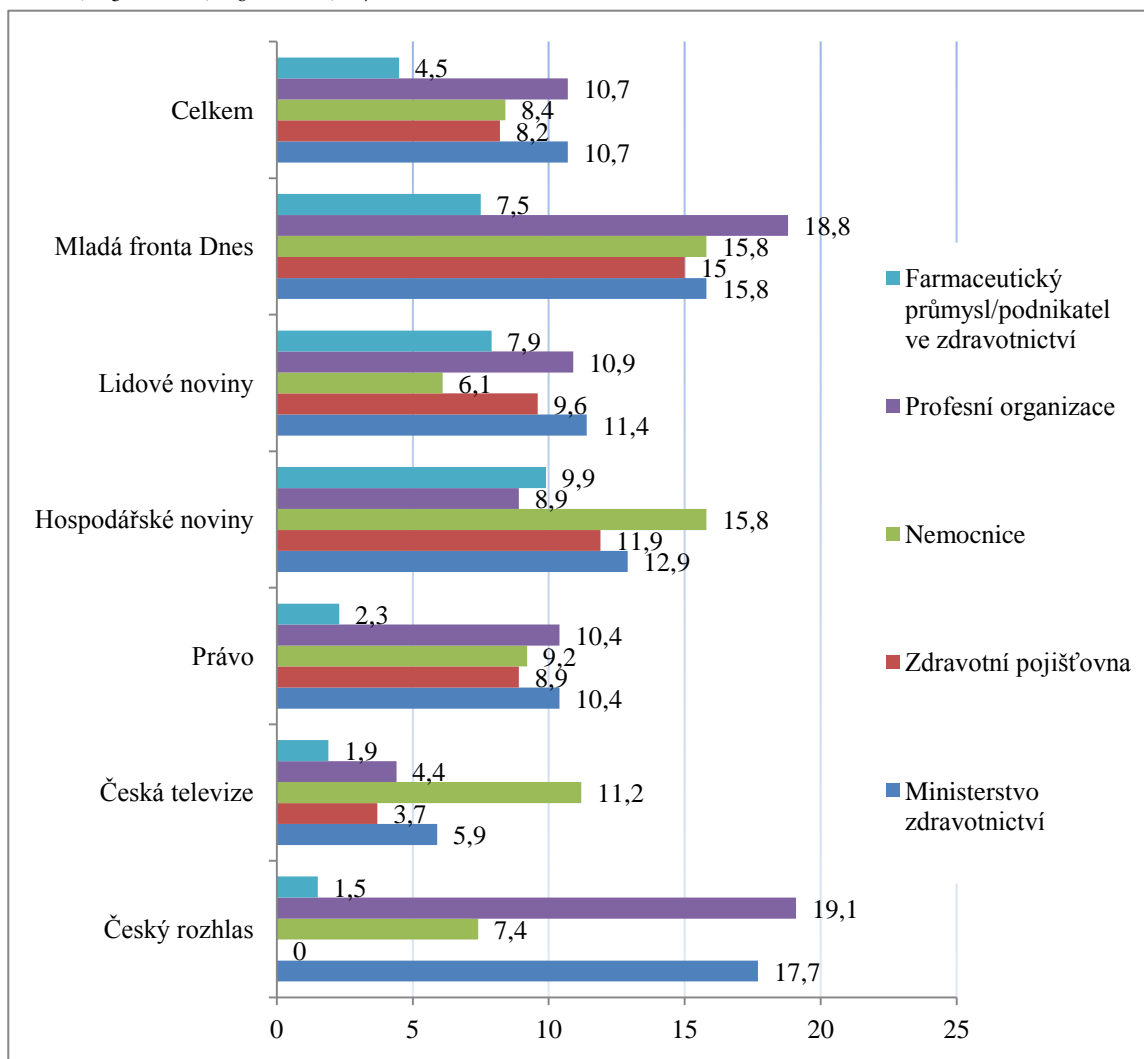

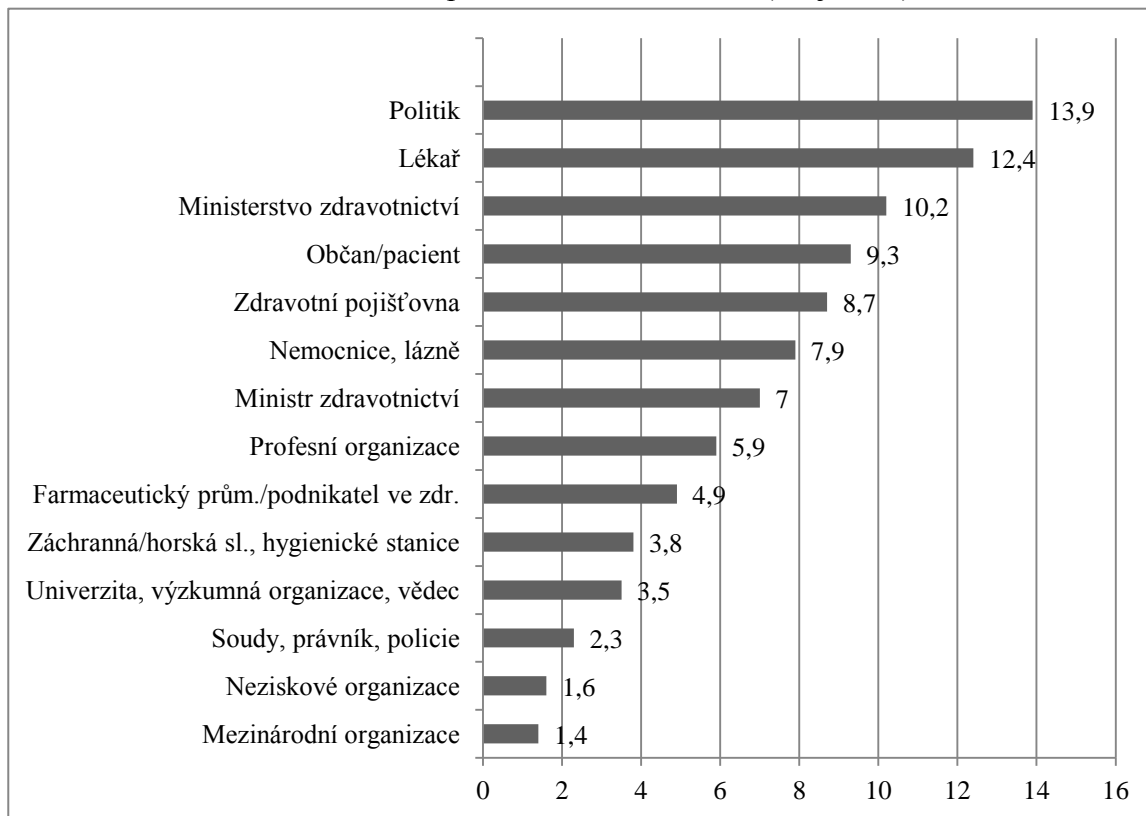
Příloha č. 11: Procentuální zastoupení jednotlivců v roli vedlejšího aktéra v jednotlivých zkoumaných médiích (údaje v %, procenta se vypočítávají pouze z počtu jednotek, ve kterých byl vedlejší aktér uveden), $n_1 = 1269$, $n_2 = 233$, $n_3 = 229$, $n_4 = 101$, $n_5 = 347$, $n_6 = 291$, $n_7 = 68$

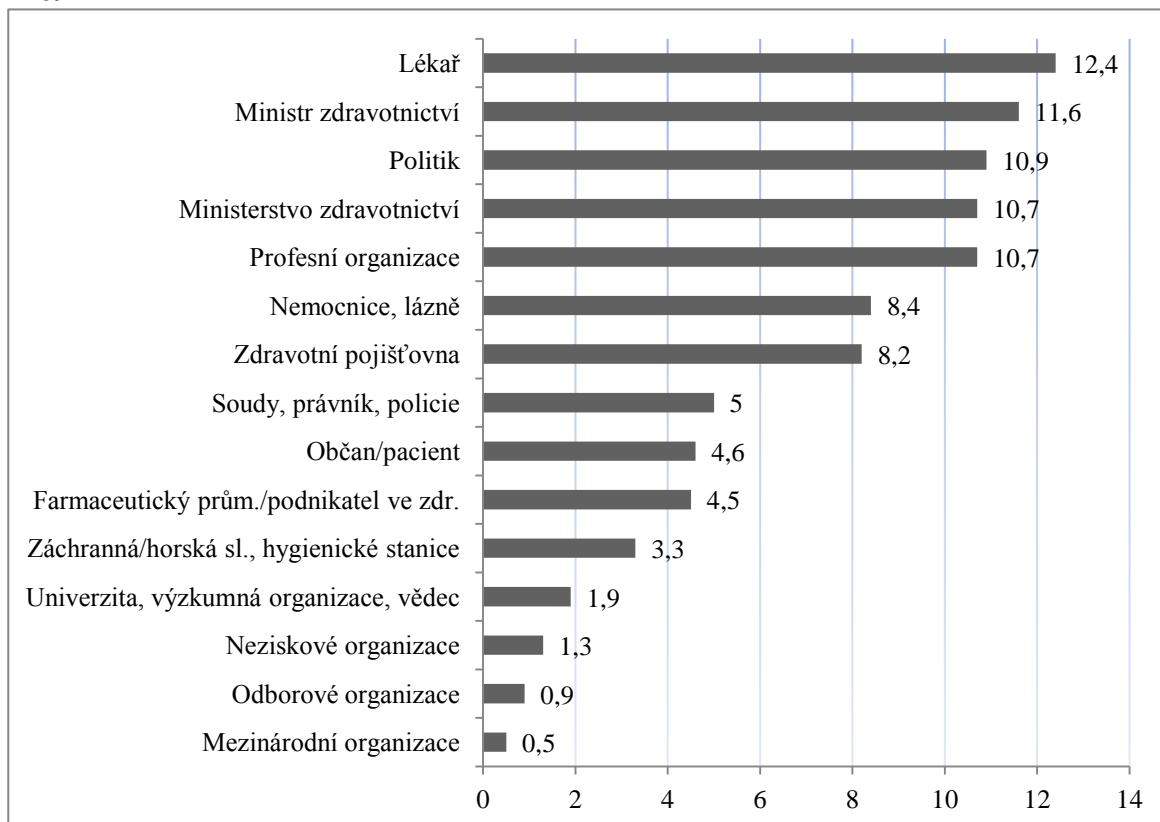
Příloha č. 12: Procentuální zastoupení vybraných institucí v roli vedlejšího aktéra v jednotlivých zkoumaných médiích (údaje v %, procenta se vypočítávají pouze z počtu jednotek, ve kterých byl vedlejší aktér uveden), $n_1 = 1269$, $n_2 = 233$, $n_3 = 229$, $n_4 = 101$, $n_5 = 347$, $n_6 = 291$, $n_7 = 68$

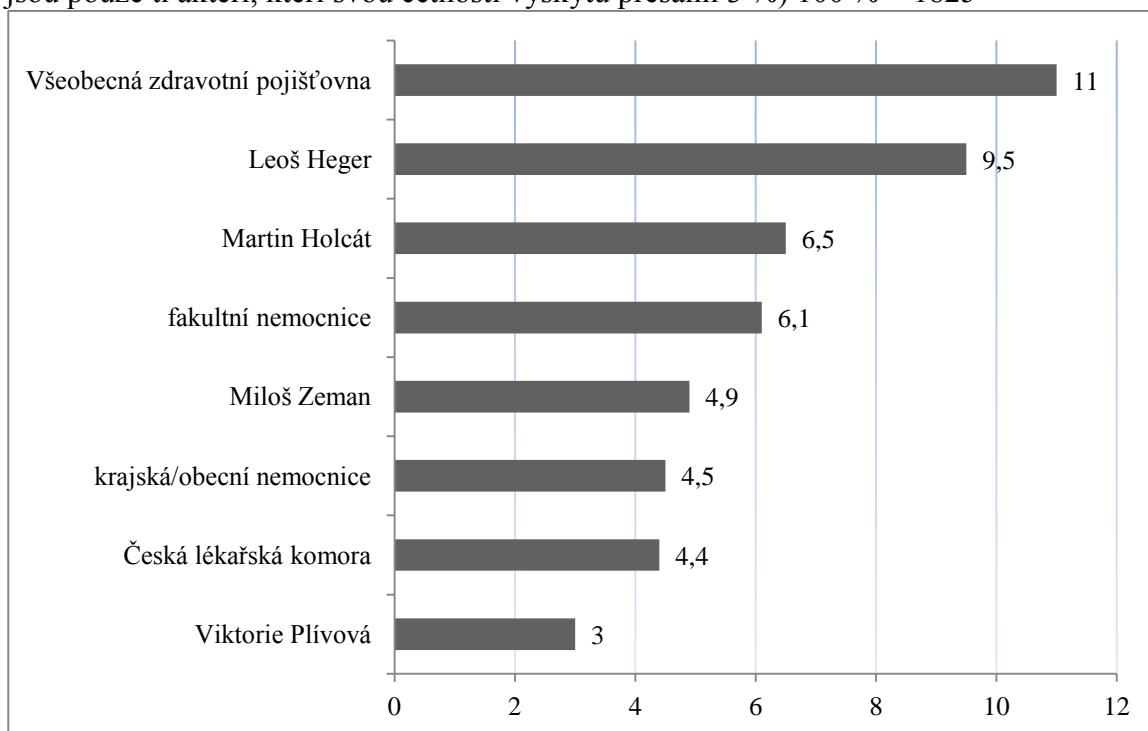
Příloha č. 13: Procentuální zastoupení aktérů v hlavní roli (údaje v %), 100 % = 1825

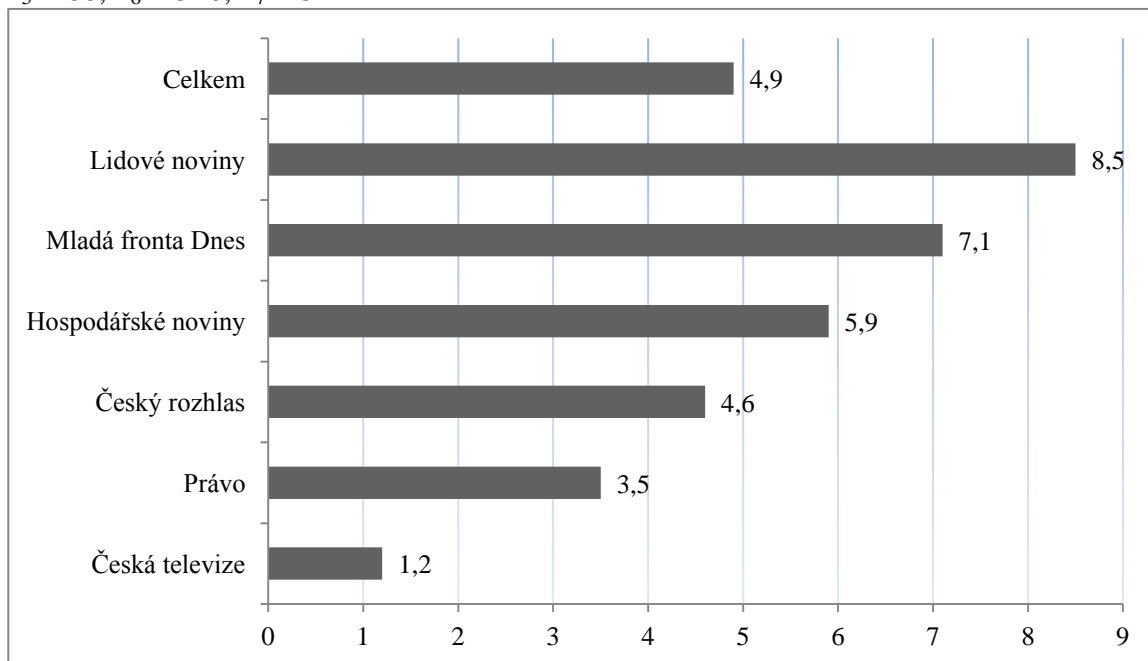
Příloha č. 14: Procentuální zastoupení aktérů ve vedlejší roli (údaje v %, procenta se vypočítávají pouze z počtu jednotek, ve kterých byl vedlejší aktér uveden), 100 % = 1269

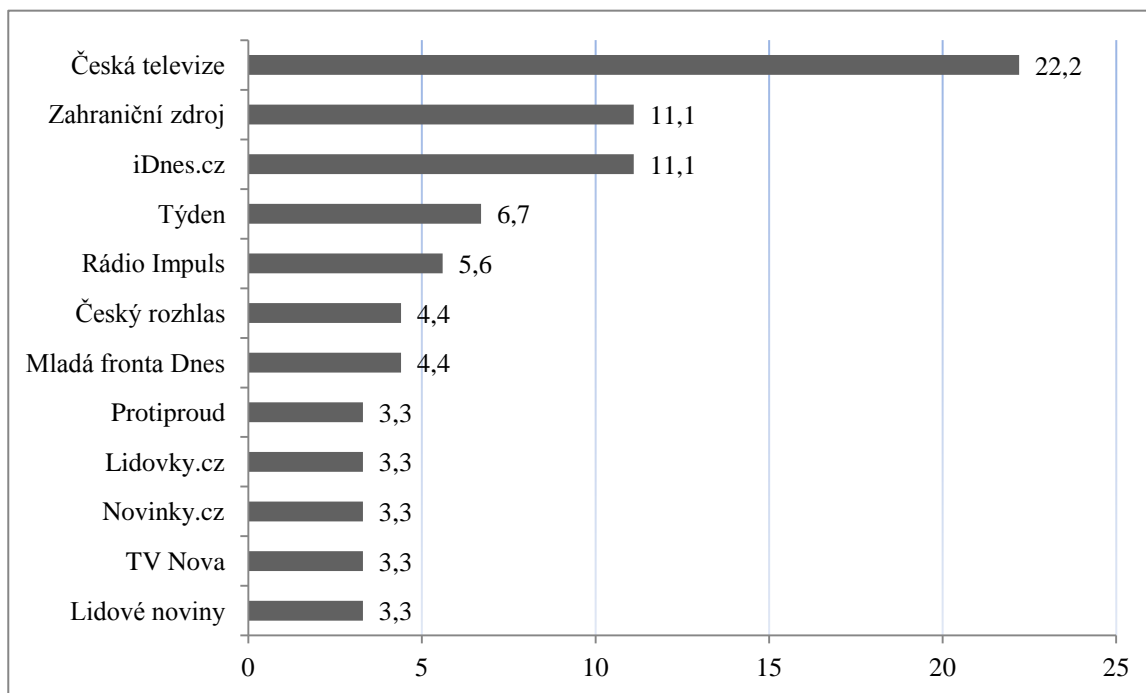
Příloha č. 15: Nejčastější aktéři ve zpravodajství o zdravotnictví (údaje v %, vybraní jsou pouze ti aktéři, kteří svou četností výskytu přesáhli 3 %) 100 % = 1825

Příloha č. 16: Procentuální zastoupení jednotek s odkazem na jiné médium v jednotlivých zkoumaných médiích (údaje v %), $n_1 = 1825$, $n_2 = 329$, $n_3 = 352$, $n_4 = 188$, $n_5 = 88$, $n_6 = 546$, $n_7 = 322$

Příloha č. 17: Procentuální zastoupení odkazů na dané médium v analyzovaných jednotkách (údaje v %, procenta se počítají z celkového počtu jednotek, které obsahují odkaz; zastoupeny jsou pouze ta média, která v četnosti výskytu odkazů přesáhla 3 %) 100 % = 90

Příloha č. 18: Kódovací kniha

IDENTIFIKAČNÍ PROMĚNNÉ

1 Médium

- 1 Mladá fronta Dnes (rubriky: Titulní strana, Z domova, Ekonomika, Názory, Sobotní rozhovor)
- 2 Lidové noviny (rubriky: Titulní strana, Téma, Domov, Ekonomika, Názory, Rozhovor)
- 3 Hospodářské noviny (rubriky: Titulní strana, Téma, Česko, Události, Názory, Rozhovor)
- 4 Právo (rubriky: Titulní strana, Téma, Zpravodajství, Publicistiky, Trhy & Ekonomika, Rozhovor)
- 5 ČT – Události (vysílané v 19.00)
- 6 ČRo – Radiožurnál (Zprávy v 18.00)

2 Datum

dd/mm

3 Typ obsahu (pozn. kóduje se u tištěných deníků, u ČT a ČRo je pouze zaznamenáno, jestli se jedná o rozhovor)

- 1 zpravodajský text
- 2 publicistický text (názor, komentář)
- 3 rozhovor

4 Rozsah (pozn. počet slov bez titulku; u ČT a ČRo odpovídá 1 čtené zprávě, 2 reportáži)

- 1 méně než 150 slov (včetně)
- 2 151 slov až 400 slov
- 3 401 slov a více

5 Relevance zdravotního/zdravotnického tématu

- 1 hlavní téma (v textu se neřeší jiné téma než zdravotnictví)
- 2 vedlejší téma (v textu se řeší dvě témata, jedno z nich je zdravotnictví)

ANALYTICKÉ PROMĚNNÉ

6 Typ autorství (pozn. autorství je míněn podpis pod nebo nad článkem)

- 1 redakční článek (jméno nebo zkratka autora)
- 2 agenturní zpravodajství (ČTK)
- 3 externí autor (např. komentář odborníka na názorové straně)
- 4 autor + ČTK
- 5 nelze určit/neuveden

7.1 Hlavní téma

Nemoci, zdravotní problémy

- 1 nádorová onemocnění (rakovina, leukémie atd.)
- 2 plicní onemocnění (astma, tuberkulóza atd.)
- 3 infekční onemocnění (chřipka, kašel, HIV/AIDS, encefalitida, borelióza atd.)
- 4 výživová onemocnění, zdravá strava, výživa (diabetes, obezita atd.)
- 5 alergie
- 6 úrazy (zlomeniny, popáleniny atd.)
- 7 zdravotní postižení
- 8 úmrtí, otravy
- 9 zubní zdraví
- 10 oční zdraví
- 11 porodnictví/gynekologie
- 12 celkový zdravotní stav
- 13 zdravotní problémy seniorů (Alzheimerova choroba, Parkinsonova nemoc atd.)
- 14 zdraví dětí
- 15 psychiatrie a psychické problémy
- 16 plastická chirurgie
- 17 srdečně-cévní nemoci (infarkt atd.)
- 19 jiné

Závislosti, návykové látky

- 20 alkohol
- 21 drogy
- 22 kouření, cigarety
- 23 gambling
- 24 závislosti obecně (kombinace)

Veřejné zdravotnictví

- 30 řízení zdravotnictví
- 32 dostupnost péče
- 33 zdravotní pojištění, zdravotní pojišťovny, úrazové pojištění

34	léky, léčiva
35	lázně, lázeňství
36	dárcovství a transplantace
37	zdravotní péče v zahraničí
39	veřejné zdravotnictví obecně (kombinace)
80	elektronické zdravotnictví, elektronizace
Ekonomika a financování zdravotnictví	
40	financování zdravotnictví, hospodaření nemocnic, zdravotních pojišťoven atd.
41	platy ve zdravotnictví
42	regulační poplatky
43	nákup a prodej zdravotních přístrojů, materiálů a prostředků
44	podnikání ve zdravotnictví
90	nadstandardy
50	životní prostředí, ovzduší, klima, voda atd.
60	vojenská medicína
70	věda a výzkum

7.2 Kontext tématu

1	prevence, očkování
2	epidemie
3	léky, léčiva
4	věda a výzkum
5	zdravotní pojišťovny
6	dostupnost péče
7	politika (řízení, protesty atd.)
8	finance, hospodaření, náklady
9	krimi (soudy apod.)
10	legislativa
11	zdravotní stav známých či veřejně činných osob
12	osvěta, propagace
13	novinky v léčbě
14	alternativní medicína
16	statistika, průzkumy veřejných mínění

8.1 Přítomnost hlavního aktéra

1	aktivní (citace)
2	pasivní (mluví se o něm)

8.2 Typ hlavního aktéra

1	lékař (pozn. v kolonce 8.3 se uvádí nemocnice, ve které lékař působí)
2	nemocnice, lázně
3	záchranná služba, horská služba, hygienické stanice
4	pacient/občan
5	ministr zdravotnictví
6	ministerstvo zdravotnictví (mluvčí, náměstek, úředník atd.)
7	politik (prezident, poslanec, senátor, člen vlády, hejtman, primátor, starosta, radní atd.)
8	profesní organizace

- 9 odborová organizace
- 10 nezisková organizace, aktivisté, charita
- 11 mezinárodní organizace
- 12 farmaceutický průmysl/podnikatel ve zdravotnictví (výrobce, dodavatel atd.)
- 13 zdravotní pojišťovna
- 14 soudy, právník, policie
- 15 univerzita, výzkumná organizace, vědec

8.3 Jméno hlavního aktéra

Politik, ministerstvo

- 1 Svatopluk Němeček
- 2 Martin Holcát
- 3 Leoš Heger
- 4 David Rath
- 5 Martin Plíšek
- 6 Ferdinand Polák
- 7 Petr Nosek
- 8 Boris Šťastný
- 9 Rostislav Vyzula
- 10 Miroslav Kalousek
- 11 Viktorie Plívová
- 12 Petr Nečas
- 13 Miloš Zeman
- 14 Alena Dernerová
- 15 Václav Klaus
- 16 Pavel Vepřek
- 17 Zuzana Roithová
- 18 Milan Štěch
- 19 Tomáš Grulich
- 100 Marek Benda
- 101 Jan Žaloudík
- 102 Tomáš Julínek
- 103 Bohuslav Sobotka
- 104 Jiří Rusnok
- 105 ČSSD
- 106 ODS
- 107 Poslanecká sněmovna, Senát

Zdravotní pojišťovny

- 20 Všeobecná zdravotní pojišťovna
- 21 Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra
- 22 Vojenská zdravotní pojišťovna
- 25 více pojišťoven

Nemocnice, lázně, zdravotnická zařízení

- 30 FN v Motole
- 31 VFN v Praze
- 32 FN Královské Vinohrady
- 33 Thomayerova nemocnice
- 34 FN Hradec Králové
- 35 FN Plzeň

- 36 FN Olomouc
- 37 FN Ostrava
- 38 FN Brno
- 39 IKEM
- 40 krajská/obecní nemocnice
- 41 Nemocnice Na Homolce
- 43 Protonové centrum
- 44 Psychiatrická nemocnice Bohnice
- 45 Nemocnice na Bulovce
- 46 Psychiatrická léčebna Havlíčkův Brod
- 47 FN u sv. Anny v Brně
- 48 Ústav pro péči o matku a dítě Praha – Podolí
- 49 více nemocnic
- 120 Lázně Darkov
- 121 Lázně Klimkovice
- 122 Lázně Třeboň
- 124 Lázně Karlovy Vary
- 125 Janské Lázně
- 126 Lázně Teplice
- 128 Lázně Kynžvart
- 129 Lázně Bohdaneč
- 130 Lázně Velichovky
- 131 Lázně Lipová
- 202 Ústřední vojenská nemocnice
- Univerzity, vysoké školy, výzkum
- 50 Univerzita Karlova v Praze
- 51 Masarykova univerzita v Brně
- 52 Univerzita Palackého v Olomouci
- 53 Ostravská univerzita v Ostravě
- 54 Akademie věd ČR
- 57 České vysoké učení technické v Praze
- 58 Mendelova univerzita v Brně

- 61 Česká lékařská komora
- 62 Česká lékařská společnosti Jana Evangelisty Purkyně
- 63 Asociace českých a moravských nemocnic, Asociace nemocnic
- 64 Národní rada pro osoby se zdravotním postižením
- 65 Svaz zdravotních pojišťoven
- 66 Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR
- 67 SZÚ
- 68 ÚZIS
- 69 SÚKL
- 70 záchranná služba
- 71 horská služba
- 74 Česká lékárnická komora
- 75 Platforma zdravotních pojištěnců
- 76 Svaz léčebných lázní
- 78 Lékařský odborový svaz – Svaz českých lékařů
- 79 Česká asociace farmaceutických firem
- 80 Vladimír Valenta

81	hygienické stanice
82	Jindřich Vobořil
83	Michael Vít
90	Evropská unie
91	WHO
92	OECD
93	Česká stomatologická komora
94	Sdružení ambulantních specialistů
95	Asociace inovativního farmaceutického průmyslu
96	Drop in
150	Sdružení lázeňských míst
152	Česká onkologická společnost
153	České zdravotnické fórum
154	Česká vakcinologická společnost
155	Unie pacientů
156	Liga lidských práv
157	Česká diabetologická společnost
158	Česká asociace dodavatelů zdravotnických prostředků
159	Česká internistická společnost
161	Česká gynekologická a porodnická společnost
163	Unie porodních asistentek

9.1 Přítomnost vedlejšího aktéra

kóduje se jako 8.1

9.2 Typ vedlejšího aktéra

kóduje se jako 8.2

9.3 Jméno/název vedlejšího aktéra

kóduje se jako 8.3

10 Odkazy na jiné médium

1	Mladá fronta Dnes
2	Lidové noviny
3	Hospodářské noviny
4	Právo
5	Česká televize
6	Český rozhlas
7	TV Nova
8	FTV Prima
9	iDnes.cz
10	iHned.cz
11	Novinky.cz
12	Aktuálně.cz
13	Insider
14	Lidovky.cz
16	Týden
18	Tempus medicorum
19	Probyznys.info
20	zahraniční zdroj

21	Blesk
22	Literární noviny
23	Česká pozice
24	Protiproud
25	OZdravotnictví.cz
26	Rádio Impuls
27	více zdrojů
0	žádný zdroj

11 Osobní příběh

1	obsahuje
2	neobsahuje

pozn. 0	neobsahuje
99	jiný/nelze určit

Příloha č. 19: Rozhovor s novinářem č. 1

Kde berete podněty pro svou práci? Jak vznikají témata?

- „Přebíráme agenturní zprávy z ČTK, zprávy regionálních Deníků a přepisy televize a překlápíme je na internet. Pokud se tam objeví něco, co je pro mě zajímavé, беру to jako podklad pro vlastní práci. Většinou mě k tomu napadne ještě jiná souvislost. Dále si vyjíždím články o zdravotnictví přes Newton. Pokud narazím na téma, o kterém vím, že by zajímalo lékaře, udělám ho autorsky.“
- „Nemám jiný cíl, než uspokojit naše čtenáře. Informace tudíž vezmu a představím si, která z nich by je mohla zajímat.“
- „Některé podněty vzniknou i z rozhovoru, jedná se o problematiku, kterou člověk jen zmíní. Občas se v rozhovoru najde téma, které si zaslouží samostatný článek.“

Používáte při své práci tiskové zprávy? Chodíte na tiskové konference?

- „Oslovují nás tiskoví mluvčí jednotlivých hráčů ve zdravotnictví, ti také přináší vlastní zprávy, jejich kvalita je ale různá. Mám ověřené nemocnice, které mají kvalitní tiskové zprávy podložené daty, někdy jsou to ale jen výkřiky, které si musím někde ověřit. Buď u úřadu, odborářů nebo někoho ze zaměstnanců.“
- „Problém je, že to máme z redakce do centra hrozně daleko. Pokud se tiskové konference účastní lidé, u kterých není problém se s nimi později spojit, neúčastním se jich. Pokud je ale na konferenci nějaká hvězda z oboru, která se jinak shání těžko, jdu na ni.“
- „Také se účastním různých kongresů a odborných seminářů, u kterých to, co na nich zazní, nelze opsat z prezentací, protože téma je složitější a musím mít jistotu, že ho pochopím.“
- „Jsou témata, která zpracujeme pouze z tiskové zprávy, jsou to ale témata, kterým nepřikládáme tak velkou váhu. Takové články pak podepisujeme jako redakce, tím dáváme najevo, že je to přejatý text, že ho nezpracovával žádný redaktor. Používají se například do rubriky krátce.“

- „Hodně tlačí pojišťovny, hlavně VZP, která má schopného mluvčího, dravce. Je to kobercový nálet témat každý týden. Jsou ale jedni z mála, kteří dělají tiskovky i k nepříjemným tématům jako financování zdravotnictví. Tímto náletem ale můžou některá témata zamlčovat. Jiné pojišťovny nabízí jen témata, která jsou pro ně nekonfliktní, z některých nelze dostat vůbec nic. Rozhodně se s VZP komunikuje nejlépe.“

Dostáváte podněty od čtenářů?

- „Naši čtenáři, tedy lékaři, nám také dávají podněty.“

Schvaluje někdo vámi navržená témata?

- „Témata předkládáme na poradě, kde je šéfredaktorka a redaktoři. Je nás ale málo, v tom je to specifické. Musíme tedy všichni vědět všechno. Řekneme si témata na měsíc dopředu, během měsíce se to ale může hodně změnit. Pozdější úprava už je mírná.“

Jsou pro vás důležité lidské příběhy?

- „Protože nás nemůžou číst laici, osobní příběhy pro nás důležité nejsou. Příběhy patientských organizací používáme pouze v případě, že v nich nějakou zásadní roli hraje lékař. Dále používám příběh pacienta, pokud selhává systém. Nebo u transplantací.“
- „Kromě patientských organizací nabízí příběhy dobří organizátoři workshopů pro novináře.“

Když už máte téma a rozhodnete se mu věnovat, na jaké zdroje se obracíte? Jaké charakteristiky má dobrý zdroj?

- „Pokud se jedná o obecný problém, oslovím někoho z komory, pokud je to specifitější, oslovím někoho z odborné společnosti.“
- „Lidé si dnes nechávají čas na odpověď. Dřív jsem zvedla telefon a lidé na mě mluvili do telefonu, teď se to posunulo, takže otázku zformuluji do emailu, na který člověk odpoví. Odpověď si tedy člověk může lépe uspořádat. Existuje tedy korekce, člověk není tlačenej vůbec do ničeho, co by nechtěl říct.“
- „Oslovuji i lidi, kteří už jsou citovaní v ČTK, někdy mi totiž řeknou něco jiného, někdy ale mají připravené svoje stanovisko, takže nic nového neřeknou. Já mám ale to svědomí, že jsem zdroje oslovila sama, že jsem nic neopsala.“
- „Na poradě se bavíme o tom, koho oslovit, aby byl článek vyvážený. Například když jde o platy, tak aby se v něm neobjevovalo moc odborářů.“
- „Mám zkušenost, že když oslovím někoho, kdo vystoupil na tiskové konferenci, na které jsem nebyla, své vyjádření ještě trochu upraví. Vzpomene si na důležitou věc, kterou neřekl, takže někdy je to vlastně výhoda tam nebýt.“

Jak byste zhodnotila komunikaci s ministerstvem zdravotnictví a s politiky?

- „Vše jde přes mluvčí. Kolikrát na konkrétní otázky dostávám zcela nekonkrétní odpovědi. Zrovna u ministerstva je dobré chodit na jejich tiskovky, když je ministr před kamerami, nemůže si dovolit neodpovědět.“
- „Na ministerstvu je témat hrozně moc, bohužel je ale anonymní, u některých ředitelů odborů, pokud se s nimi někde nesetkám, vůbec nevím, že tam jsou. Problém je, že někdy vůbec nelze zjistit, kdo třeba jede jednat do Bruselu, co tam vyjednal atd. To mi hodně vadí. Když už jsem se snažila doptat, vše jde přes

tiskovou mluvčí. Cituje někoho, ale podepíše se pod to sama. Když už najdu adresu na někoho konkrétnějšího, stejně mě odkáže na mluvčí.“

- „Těžší je to se zdravotními radní v krajích, s některými mám dobrou zkušenost, s jinými ne. Některé informace nepustí filtr kontroly.“
- „Není problém kdykoli přijít do parlamentního a senátního výboru pro zdravotnictví a kohokoli se na cokoli zeptat. To, jestli politik něco řekne, záleží na tom, jestli vás zná nebo jestli zná alespoň médium, pro které pracujete. Mám s tím ale dobré zkušenosti. Tito politici si většinou nechávají svoji odbornou praxi, takže ze zdravotnictví zas tak nevypadnou. Z politiků na nás ale nikdo netlačí.“

Jakou máte zkušenost s farmaceutickými firmami?

- „Netlačí na nás. Ve chvíli, kdy od nich přijde tisková zpráva, ve které propagují nějaký svůj výrobek, lék nebo akci, většinou se domluvíme s obchodním oddělením a uděláme pro ně v redakci text, který bude jako PR článek. To už s čistým svědomím nemůžeme publikovat, pokud to ale chtějí inzertně podpořit, problém s tím není. V novinách to pak musí být označené.“
- „Farmaceutické firmy mají nálepku bohatých, když se ale jedete podívat na výrobu nějakých léčiv, je to z pohledu novináře hrozně zajímavé. Oni sice zaplatí cestu, novinář z toho ale má nový a originální materiál. Zas tolik mi spolupráce s těmito firmami nevadí.“
- „Farmafirmy nejde opomenout, je to součást zdravotnictví.“

Jakou máte zkušenost s PR agenturami?

- „Nejhorší spolupráce je s PR agenturami, zbavit se někoho, kdo vám do odborného média posílá informace o chřipce a jaké brát léky, když nemůžete spát, je složité.“
- „Oni se snaží oslovit hodně novinářů, takže je to hodně laické. Když jim chci vyjít vstříc a řeknu, co by mě třeba zajímalo, stejně si výsledný článek musím udělat sama, takže v tomto smyslu moc nepomůžou. Jen výjimečně.“
- „Velkou část věcí od nich mažu.“
- „To, co dělají, není zpravodajství. Oni pozvou lékaře a vysvětlují třeba problematiku rakoviny prostaty. Vím, že je to závažný problém, ale pro odborné médium to není zajímavé. Naši čtenáři takové věci totiž vědí.“

Příloha č. 20: Rozhovor s novinářem č. 2

Kde jste brala podněty pro svou práci? Jak vznikala témata?

- „V redakci byl vždycky tlak na to, abychom přinášeli něco nového, co ještě nikde nebylo. Proto jsem často jako pozorovatel chodila na odborné semináře, ať už do Poslanecké sněmovny, do Senátu nebo neziskovek. Chytala jsem se témat, která tam někdo nadhodil, a později jsem k nim dohledávala další informace. Kolikrát tam padla třeba zmínka o tom, že nějaký zákon půjde do připomínkového řízení, pro mě to znamenalo získat ho, projít ho a napsat o něm. Nebo se nějaká asociace zmínila, že tvoří etický kodex, tak jsem ho po nich chtěla. Nebylo to tak, že by někdo zazvonil a dal mi spoustu podkladů.“
- „Další cesta byla chodit na ‚udržovací‘ kafe na ministerstvo. Například tým kolem ministra Leoše Hegera byl hodně přístupný. Ministerstvo jednou za čas pořádalo organizovanou večeři, kde prezentovalo věci, na kterých pracuje. Bylo to vstřícné neformální setkání.“

- „Mým největším zdrojem byl asi ředitel kabinetu Leoše Hegera. Vždy uměl zavolat s tématem, které se hodilo přesně mě. Dokázal témata filtrovat a cíleně je nabízet. Téma pouze nadhodil, já k němu dohledávala další věci. Nebylo to tedy PR ministerstva, ale PR rezortu jako takového.“
- „Stávalo se, že jsem si šla s někým popovídat, ale nic z toho nebylo. Čím méně je lidí v redakci, tím více mají novináři práce, a tím pečlivěji si vybírají, s kým se sejdou.“
- „Článkům pomáhají slova jako ‚vůbec poprvé‘, ‚absolutně unikátní‘ a podobně. Vždycky funguje konflikt nebo šok, moment překvapení. Téma muselo být tvrdé, nešlo o zdraví a medicínu, ale spíš o rezort zdravotnictví, legislativu a ekonomiku.“
- „Měla jsem v hlavě rozdělené hráče na zdravotnickém poli – právníci, nemocnice, doktoři, pojišťovny, ministerstvo a byznys. Témata se tedy točila kolem těchto subjektů. Novinář nesmí sklouznout k tomu, aby byl hlásnou troubou jen jedné skupiny.“

Sledovala jste jiná média? Hledala jste v nich podněty? Používala jste ČTK?

- „Každé ráno jsem se koukala na Tribune.cz, kde jsou sdruženy všechny zdravotnické články, které ten den vyšly. Podnět se dal najít i v diskuzi pod těmito články.“

Používala jste při své práci tiskové zprávy? Chodila jste na tiskové konference?

- „Tiskové zprávy pro mě neměly smysl, protože ztrácely exkluzivitu. Pro mě už chodily pozdě. Stejně tak ČTK, kterou měla také ostatní média.“
- „Některé jsou prvoplánově aktivní, například VZP dodneška vydává zprávy, že je v přebytku 300 milionů korun. Novináři by přitom mělo dojít, že to je v České republice částka zhruba na půldenní péči. Je to tedy úplně irrelevantní číslo.“

Dostávala jste podněty od čtenářů?

- „Ne, nedostávala jsem.“

Schvaloval někdo vámi navržená témata?

- „Konstrukce tématu je složitý proces. Zprv musí sedět stylu média, zadruhé se o něm musí vést diskuze na redakční poradě, musí ho schválit vedení redakce a někdy i další lidé. Téma se dál vyvíjí v den, kdy na něm novinář pracuje a schválená musí být i finální verze. Mezi myšlenkou a publikováním zprávy uteklo i několik dní, témata se totiž plánují týden dopředu.“

Byly pro vás důležité lidské příběhy?

- „Pro mě důležité nebyly, když ale teď dělám tiskovou zprávu, bez patientského příběhu nemá smysl. Zjistila jsem, že dobré zdravotní téma pro novináře je pacient v županu.“

Když jste měla téma a rozhodla jste se mu věnovat, na jaké zdroje jste se obracela? Jaké charakteristiky má dobrý zdroj?

- „Existují zdroje, na které se zdravotní novinář musí obrátit, protože reprezentují nějakou moc, například ministerstvo, nebo sdružují lidi a instituce, o kterých je řeč.“

- „S Českou lékařskou komorou byla spolupráce v době protestů a stávek nutná. Já s nimi ale moc spolupracovat nechtěla, protože dopředu bylo vždy jasné, co řeknou. V některých případech bylo zbytečné jim volat, stačilo se podívat do jejich časopisu a použít jednu větu.“
- „Dobry zdroj je ten, kterého člověk už zná a ví o něm, že umí mluvit, zvedne telefon a nebude chtít svou řeč autorizovat. Nejdůležitější je rychlá a jednoznačná reakce. Špatný zdroj je ten, který se bojí, aby někoho nenaštval. Může to být ředitel nemocnice, který podléhá ministerstvu, a bojí se zkritizovat návrh ministra.“
- „Neměla jsem škálu zdrojů napříč politickými stranami.“
- „Člověk si za svou praxi vytipuje několik lidí, kteří se nebojí přiklonit se k jednomu názoru. A ani nemusí být ostrý, stačí názor jen zformulovat.“
- „Zdroj, který řekne, že se mu to teď nehodí, abych to nechala na později, je k ničemu. To pak novinář zavolá někomu jinému. Nechat téma na později znamená, že o tom napíše někdo jiný.“
- „Doplňující informace jsem hledala v monitoringu médií a otevřených zdrojích. Například Justice.cz, statistiky na ÚZISu, OECD apod.“

Jakou máte zkušenost s farmaceutickými firmami?

- „Tlak od nich jsem nikdy necítila, ba naopak. Tyto firmy chtějí být úplně nepovšimnuté, nechtěly na sebe upozorňovat, i když to nebylo vůbec konfrontační. Pro mě byly farmaceutické firmy špatný zdroj, protože vůbec nemluvily.“

Jakou máte zkušenost s PR agenturami?

- „Podklady od nich byly často nepoužitelné. Často jim chyběla rešerše. Dopředu se agentury nezajímaly, jestli jsme pro jejich téma vhodné médium.“
- „Někteří pracovníci PR se vnucovali, ale způsobem, který se nedá moc využít. Od oddělení PR například často chodilo, že kdybych chtěla, ředitel se může kdykoli a k čemukoli vyjádřit. Naopak když si nějaká společnost sama našla rubriku, do které by chtěla přispět, protože se tam hodí, tak proč ji nevyžít. Týká se to například reportáží o úspěšných českých firmách.“

Myslíte si, že práce novináře, který se věnuje zdravotnictví, se nějak odlišuje od novináře, který má na starosti jiný obor?

- „Nemyslím si, že by se práce novináře, který se věnuje zdravotnictví, nějak zásadně lišila. Každý si musí v hlavě představit daný rezort a póly, které se v něm pohybují, a plout mezi nimi. I specifické termíny a zkratky jsou v každém oboru.“
- „Když teď můžu posoudit jednu věc z hlediska toho, co se píše, a jak je to ve skutečnosti v nemocnici, často se pozná, že je informace přifouknutá, aby z ní mohl být dobrý článek.“

Příloha č. 21: Rozhovor s novinářem č. 3

Kde berete podněty pro svou práci? Jak vznikají témata?

- „Vzhledem k tomu, že zdravotnictví dělám už delší dobu, lidé z oboru mě znají a sami mi volají. Znáám se například se spoustou patientských organizací. S konkrétními lidmi i konkrétními organizacemi jsem v neustálém kontaktu. Ti

jsou tedy mým nejčastějším zdrojem zpráv. Někdy mě kontaktují i několikrát denně. Samozřejmě, že ne všechno se hodí.“

- „Snažím se dělat věci, které jsou důležité. Snažím se věnovat tomu, co má nějaký společenský dopad nebo je nějakým způsobem skandální. Pro mě je nejdůležitější, aby to pomohlo. Chci, aby moje práce měla smysl.“
- „Dřív jsem dělala i kauzy, ale nebyl o ně takový zájem. Problém je v tom, že je s tím hrozně práce. Poměr cena výkon není přívětivý.“
- „Vše беру jako výzvu, není téma, které by kvůli obrázkům nešlo pokrýt. Nejhorší jsou psychiatrická témata, téma sebevražd, spánku, přepracování atd.“
- „Oblíbené jsou transplantace, po kterých je poptávka, často se točí témata dokola, třeba sezónní nemoci. Snažím se v nich pokaždé nacházet něco nového, aby to nebyla nuda. Není ale nekonečně mnoho možností. Když jsou na to jen dvě hodiny, nejde vymyslet nic moc nového, nelze ani obměnit respondenty.“

Sledujete jiná média? Hledáte v nich podněty? Používáte ČTK?

- „Ostatní média sleduji jen pro zajímavost, vliv na mě nemají. Někdy ale dostanu zadáno, že se mám věnovat tématu, které vyšlo někde jinde. V takovém případě citujeme.“
- „Odbornější média jako Zdravotnické noviny nebo časopis ČLK si projedu jen v rychlosti, při této práci nestihnu dělat analýzy do hloubky. Občas čtu studie, i v angličtině. Do reportáže z toho ale můžu použít třeba jen jednu větu.“
- „ČTK otevírá jen jednou měsíčně. Naši šéfové z ní ale čerpají, dívají se, jestli není něco nového, aktuálního.“

Používáte při své práci tiskové zprávy? Chodíte na tiskové konference?

- „Tiskové konference, které někdo pořádá v restauraci, jsou pro mě k ničemu. Z takové konference neudělám obrázky, které jsou pro mě důležité. Proto je lepší si to domluvit sama. Občas ale na nějakou jedu, nejsou vždy zbytečné.“
- „Tiskové zprávy nemocnic nebo pojišťoven jsou prospěšné, záleží ale na tom, kdy je pošlou. Když zprávu pošlou v šest hodin večer, nemám šanci informaci nějak zpracovat. O takových věcech potřebuji vědět dopředu.“
- „Je potřeba číst všechny e-maily, projít si tiskové zprávy apod. Občas tam něco najdu. Občas třeba díky tomu odhalím, že se někdo chlubí, jak má něco první, ve skutečnosti jsem o tom ale už četla u někoho jiného. Díky tiskovým zprávám jsem neustále v obraze.“
- „Občas nás zvou na unikátní operace nebo první vyzkoušení nějaké metody, jsem k tomu ale skeptická. Doktoři volají, že dělají nějakou unikátní operaci, ve skutečnosti jde ale jen o mikroposun, jen o detail. Někdy zdravotníci lžou, nejde to ale uhlídat. Často zjistím, že se metodu naučili někde jinde, takže nejde o unikát. To se obtížně ověřuje. Ke slovu unikátní jsem velmi skeptická.“

Dostáváte podněty od diváků?

- „Od diváků dostáváme podněty velmi zřídka. Navíc mám takovou zkušenost, že nejsou spolehliví. Ve svém vlastním volnu se s nimi sejdu, vyslechnu si je, většinou z toho ale nic nebylo.“

Schvaluje někdo vámi navržená témata?

- „Téma nadhodím na poradě. Jestli se mu budu, nebo nebudu věnovat, rozhodnou editoři. Téma musím obhájit, každý má totiž jiné preference. Někdy to také záleží na tom, kdo a jak se vyspí. Někdy si i nadřizení sami řeknou o téma.“

Jsou pro vás důležité lidské příběhy? Kde je získáváte?

- „U nás jsou příběhy hodně důležité, někdy se říká ‚no story, no glory‘.“
- „Příběhy pochází z pacientských organizací a ze sdružení. Když je nejhůř, získávám je přes doktory. Někdy sehnat příběh není vůbec jednoduché. Trvat to může i šest sedm hodin. Stane se, že ráno přijdu na poradu a odcházím z ní s tím, že musím do večera sehnat muže, který se nechal vykastrovat. Špatně se třeba sháněl příběh k potratové pilulce. Tak volám a zkouším.“
- „Jsou i případy, kdy mám dopředu příběh a na jeho základě dělám zobecnění.“

Když už máte téma a rozhodnete se mu věnovat, na jaké zdroje se obracíte? Jaké charakteristiky má dobrý zdroj?

- „Snažím se, aby lidé v reportáži byli nejlepší ve svém oboru. Nejlépe se pracuje s těmi, kteří už vás znají. Někdy je otázka času, než mi doktoři začnou důvěřovat.“
- „Zdroje vybírám primárně podle toho, jestli jsou k dosažení a jestli mají čas. U doktorů je to někdy problém, protože operují, mají pacienty a podobně. Televize je v tom specifická, píšící novinář zavolá a má to, televize za člověkem musí fyzicky dojet, musí ho natočit a ještě je potřeba natočit ilustrační obrázky.“
- „Výběr doktorů omezuje to, že řada z nich nechce být natáčena. Nevadí jim vyjádřit se, ale nechtějí být na obrazovce. Stává se také to, že nechtějí být na kameře, protože nemají ten den hezky učesané vlasy. Někteří jsou ješitní.“
- „Máme síť lidí, u kterých víme, že se na ně můžeme obrátit. Někdy se ale stává, že některého člověka už je moc, tak zase točíme někoho jiného.“
- „Důležité je, aby uměl dobře mluvit. Když neumí, reportáž nikdy nebude dobrá. Když doktor koktá a novinář to přepíše do novin, je to v pohodě. Do televize to nejde.“
- „Měla jsem snahu najít nového onkologa, našla jsem doktorku, se kterou jsem natočila rozhovor, bylo to ale příšerné, protože nebyla schopna dát dohromady větu. Čtvrt hodiny jsem v rozhovoru hledala dvě věty, které by se daly použít. Do budoucna tedy vím, že s touto doktorkou už nikdy točit nebudu.“

Jak byste zhodnotila komunikaci s ministerstvem zdravotnictví a s politiky?

- „U ministerstva je někdy problém sehnat konkrétního člověka, většinou musí vše jít přes tiskové oddělení. To je ale většinou schopné a řekne alespoň něco.“
- „S politiky moc nespolupracuji.“

Narážíte při své práci na problematiku odborných výrazů?

- „Nemůžu používat doktorské formulace. Někdy je těžké doktorům vysvětlit, že nemůžou mluvit jazykem, na který jsou zvyklí. Je tedy potřeba jim naznačit, jakou cestou se mají v rozhovoru vydat, jak to mají říct lidsky. Divák to vždy musí pochopit.“

Jakou máte zkušenost s farmaceutickými firmami?

- „Občas mě zkouší do něčeho natlačit, já se tomu snažím nepodléhat. Když je třeba nové očkování, volá a píše hrozně moc lidí, kteří mají zájem, abychom o

tom natočili. V takovém případě to řešíme s editory a snažíme se najít zlatou střední cestu. Někdy se stane, že ze strachu z lobby se téma ani v hlavní relaci nevysílá.“

- „Někdy tyto firmy používáme k tomu, že si u nich natočíme obrázky výroby nějakého léku. Dále firmy nabízí press tripy, na ně ale nejezdíme. Nabízeli nám třeba ukázkou výroby nitroočních čoček, my tu ale máme takovou politiku, že to neděláme. Takže i kdyby to třeba bylo zajímavé, nejela jsem.“
- „Když používáme zdravotnické firmy, často vůbec neříkáme, jaká konkrétní firma to je. Nebo abychom nebyli předpojatí, dáme prostor dvěma podobným subjektům, třeba dvěma soukromým klinikám nebo dvěma pojišťovnám.“

Jakou máte zkušenost s PR agenturami?

- „PR píše pořád. Někteří z nich jsou až otravní. Třikrát jim řeknu ne a oni volají znova a znova a znova.“
- „Dokážou pomoci? Jak kdo a jak kdy. Občas se stane, že nabízí skutečně zajímavé věci. Někdy ale sami nevědí, co nabízí. Stalo se mi, že mi volala slečna a nabízela, že budou dělat transplantaci pupeční šňůry. Spletla si to, myslela krev.“
- „Někdy je nepochopitelné, že nemocnice má vlastního tiskového mluvčího, a ještě k tomu si platí PR agenturu. Někdy má i doktor vlastní agenturu.“
- „Pracovníci PR se snaží natlačit spoustu věcí, já k nim ale sahám až v momentě, kdy je nouze. Naštěstí to není moc často.“
- „PR se také snaží nabízet příběhy, problém ale je, že jsou většinou založené na konkrétním produktu.“
- „Někdy PR nechápe, že některá témata se do televize nehodí. Třeba výstavy.“

Příloha č. 22: Rozhovor s novinářem č. 4

Kde berete podněty pro svou práci? Jak vznikají témata?

- „Nejčastějším zdrojem zpráv jsou pro mě PR agentury, tiskové konference a tiskové zprávy, farmakologické firmy, stát a pojišťovny.“
- „Zásobují mě PR agentury, dost se jich soustředí právě na zdraví. Agentury jsou schopny připravit materiál tak, že ho můžete vzít a překlopit do novin. To já ale nedělám. Vždy si vezmou nějaký problém, třeba rakovinu prsu, doplní to citacemi od radiologů a odborníků, doplní k tomu statistiku od ÚZISu a kompletně zpracují článek. Pokud to novinář překlopí do novin, neudělá chybu, protože to jsou ověřené a autorizované informace. Já to ale беру jako základ informace, po které jdu.“
- „Snažím se vycházet z informací, které mi dají agentury, a pak jít přes osoby, které citují.“
- „Zdrojem je pro mě i můj archiv, to jsou výstřížky novin za několik let mé práce.“
-

Sledujete jiná média? Hledáte v nich podněty? Používáte ČTK?

- „Sleduji je každý den, je to moje povinnost. Nedá se ale sledovat vše, sleduji proto nejhlavnější konkurenci: celostátní deníky, Českou televizi a rozhlas. Nejdůležitější je v tomto Česká televize, která je nejmasovější a nejvíce v člověku utkví. Kromě toho sleduji Zdravotnické noviny a Medical Tribune, které jsou nesmírně odborné, takže si z jejich zpráv můžu vzít jen jádro.“

- „ČTK sleduji také. Dalším zdrojem je internet. Když něco potřebuji, zadám si heslo do vyhledávače.“

Používáte při své práci tiskové zprávy? Chodíte na tiskové konference?

- „Když je tiskovka, musím ji dát do novin. I když druhý den zpráva nevyjde, protože skladba novin je jiná, musím ji odevzdat. I kdyby bylo šest tiskovek za den, musím všechny zpracovat. Některé zpracuji z ČTK, jiné z toho, co pošlou organizátoři, jiné sám, ale odevzdávám je všechny. Vychází to z konkurenčního boje novin. Když to bude zajímavé a já to mít nebudu, schytám to.“
- „Dalším zdrojem jsou tiskové konference a tiskové zprávy nemocnic, dnes je mezi nemocnicemi taková konkurence, že se v důsledku toho snaží dobře se prezentovat navenek. Prezентují se tak, že informují o tom, že dělají neobvyklé zákroky nebo že dělají zákrok, který je statisticky nějak zajímavý, například je tisíců. K tomu přidají celý background. Navíc se k tomu snaží mít i pacienta, který řekne svůj příběh, jak mu nemoc začala, jak se dostal na dané pracoviště, jak se cítí apod. To je nejlepší, co může být.“

Dostáváte podněty od čtenářů?

- „Lidé mi píšou, abych jim pomohl, já ale nemůžu. Náměty dávají hodně, bývají pozitivní, že chtějí někoho pochválit, ale i negativní. Pokud jsou tyto podněty adresné, například na nějakou nemocnici, snažím se přes krajanů zjistit, jak to doopravdy je. Je to ale složité, protože je to tvrzení proti tvrzení. Novinář nic nedokáže, protože nemá přístup ke zdravotní dokumentaci, takže se musí obrátit na ČLK nebo na soud. Na to ale redakce nemají síly ani prostředky. Je potřeba s tím zacházet opatrně, za poškození dobrého jména nemocnice hrozí i pokuta. Vše musí být ověřené.“

Schvaluje někdo vámi navržená témata?

- „Není na mě, abych rozhodl o zařazení do novin, to je věc vedení redakce. Musím zpracovat vše, co se ten den týká zdravotnictví a je to důležité nebo zajímavé.“
- „Dopředu témata nepředkládám, i když můžu. Pokud je to vlastní materiál, má samozřejmě přednost.“

Jsou pro vás důležité lidské příběhy? Kde je získáváte?

- „Noviny dělají témata přes příběhy lidí. Víc totiž oslovíte čtenáře, je mu to bližší. Když vidí, že konkrétní osoba má určitý zdravotní problém, víc ho text přitáhne, než když je obecný. Je-li u toho ještě fotografie daného člověka, je to ještě umocňující.“
- „Příběhy nabízí nemocnice nebo agentury.“

Když už máte téma a rozhodnete se mu věnovat, na jaké zdroje se obracíte? Jaké charakteristiky má dobrý zdroj?

- „Vždycky se snažím, aby citovaní lidé byli největší osobností v daném oboru. Ne vždy se to ale podaří. Bývají to tedy primáři, přednostové klinik nebo ten, kdo operuje nebo léčí.“
- „Vždy se snažím ptát se na názor společnosti, která téma zastřešuje.“
- „Mám síť vyzkoušených kontaktů, čas od času ale musím najít někoho nového. Souvisí to i s obměnou generace. Primáři a doktoři pomalu odchází a vybírají si

své nástupce, takže je potřeba se s nimi nově seznámit. Pak se snažím udržovat s nimi kontakt.“

Jak byste zhodnotil komunikaci s ministerstvem zdravotnictví a s politiky?

- „Stát je dost skoupý, v mediálních aktivitách je jeden z nejhorších, protože chytá problém za ocas. Problém je v tom, že ministerstvo začíná řešit problémy, až když vypuknou. I když několik ministrů se snažilo jít za prevencí.“
- „Problém je, že ministerstvo zastřešuje jen fakultní nemocnice, dalších pět ústavů a to je všechno. Ministerstvo má dnes úplně jinou funkci, nic neřídí, má za úkol jen vytvářet legislativní rámec pro zdravotnictví. Jako aktéra ho tedy využívám málokdy.“
- „Problém je v tom, že když ministerstvo řekne, že je potřeba, aby lidé zdravě jedli a pili, není to událost. Když je tisící transplantace v IKEMu, je to událost. Také proto jejich preventivní programy tolik pokulhávají.“
- „V parlamentu bývají odborné semináře na zdravotní témata, dělá to zdravotní výbor. Sami politici komentují jen politické události ve zdravotnictví, například korupci nebo peníze ve zdravotnictví, nikoli ty odborné. A dělají si na tom politické body. Odborné věci mohou komentovat jen politici, kteří jsou lékaři.“

Narážíte při své práci na problematiku odborných výrazů?

- „Zásadou je, že v deníku musí každé informaci rozumět každý. Ať je to sebesložitější problém, musí tomu rozumět dědeček, který bydlí v Podkrkonoší. Odborný výraz můžu použít, v závorce ale musí být uvedeno vysvětlení. Já se snažím odborné výrazy úplně eliminovat. Pokud mi někdo pošle zprávu v angličtině, okamžitě ji házím do koše.“
- „Složitě věci, u kterých si nejsem tolik jistý, dávám k autorizaci. Jsou to slovíčka, které v kontextu nemusí novinář pochopit správně.“

Jakou máte zkušenost s farmaceutickými firmami?

- „V poslední době to dělají dobře, snaží se ukazovat, jak jejich léky v daném oboru mohou zapůsobit a jakou přidanou hodnotu přináší pacientovi. Některé firmy v tom vynikají, je ale potřeba dát si pozor, v podtextu totiž bývá skrytá reklama na jejich medikamenty. Na to si dávám velký pozor a jsem na to opatrný. Spíš s nimi spolupracuji po stránce statistiky a podobně.“

Jakou máte zkušenost s PR agenturami?

- „PR agentury se hodně vnucují. Hodně vybírám a dost selektuji.“
- „Každá odborná společnost, a ve zdravotnictví jich je asi 60, má nasmlouvané lidi, kteří jim dělají PR.“

Ostatní

- „S exkluzivitou je problém, taková informace se totiž týden vyvrací a uvádí na pravou míru.“
- „Tato práce mě naplňuje proto, že lidem přináším informace, jak si uchovat zdraví. Z 60 procent může člověk svoje zdraví ovlivnit sám, z 20 procent ho ovlivní životní prostředí, kde člověk žije, a z 20 procent genetika. Když lidé mají informace, mohou se podle toho zařídit. Snažím se proto vždycky dávat rady a doporučit. Je na člověku, jestli se podle toho bude chovat.“

Příloha č. 23: Rozhovor s novinářem č. 5

Kde berete podněty pro svou práci? Jak vznikají témata?

- „S tématem vždy musí přijít redaktor, který si hlídá danou oblast. V nejlepším případě by to mělo být něco, co není klasickou denní agendou, tedy co by aktuálně chtělo prezentovat třeba ministerstvo.“
- „Hlídám si ministerstvo zdravotnictví, v jaké fázi jsou různé záležitosti, každý týden jim posílám několik dotazů, pořád se na něco ptám. Automaticky se dívám na všechny zprávy odborných komor, sleduji instituce, které mám na starosti. Téma se snažím najít na základě toho, co vím, že už se řešilo, nebo se vracím k věci, které jsme sledovali, aby nám neutekly.“
- „Někdy dostanu úplně nový podnět od pacienta.“
- „Po nás se žádá, aby to bylo něco, co se jinde neobjevilo a co budeme dělat jako jediní. To je priorita. U věcí, které spadají do denního zpravodajství, je zase snaha dělat téma jinak, najít nějaký přesah. O to je to těžší a ne vždy se to podaří.“
- „U témat mám kritéria, aby to byla nová informace, aby se dotýkalo co největšího počtu lidí, tedy aby mělo co nejširší záběr. A do jaké míry je to relevantní zpráva. Musím tedy selektovat, jestli téma není jen něco, co mi někdo chce podstrčit. Na prvním místě je aktuálnost, poté zajímavost pro diváky.“
- „Existují témata, která nejde obrázkově zpracovat. Vždycky se o to dá pokusit, otázkou ale je, jestli to vyjde. Pokud je to opravdu zajímavé a nejsou z toho obrázky, stává se, že editor řekne, že to odvysíláme bez obrázků, pak se jedná o reportáž pouze z výpovědi.“

Sledujete jiná média? Hledáte v nich podněty? Používáte ČTK?

- „Sleduji je, ale spíš ze zajímavosti. Někdy se s konkurencí potkáme na místě, takže zpracováváme stejné téma. Pak se podívám, jak to zpracovali. Koukám, jestli jsem třeba měla něco lepšího.“
- „Každé ráno sleduji všechny noviny a zdravotnické servery, večer si nepravidelně projedu televizní zprávy. Občas si to projedu Newtonem. Sleduji je hlavně proto, abych nepracovala na tématu, které už někdo zpracoval.“
- „Pokud najdu v jiných médiích atraktivní téma a vím, že se mi ho podaří posunout někam dál, nechám se inspirovat. Když ale zjistím, že něco, co chci dělat, už někdo dělal, upustím od toho.“
- „ČTK se snažím vyhybat. V momentě, když je zpráva v agentuře, už není autorská. Spíš v ní sleduji aktuální zpravodajství. Když se objeví nějaké téma v ČTK, je to pro mě znamení, že bych se měla poohlédnout po jiném tématu. Neberu to jako zdroj informací, ale jako konkurenci.“

Používáte při své práci tiskové zprávy? Chodíte na tiskové konference?

- „Nemocnice často posílají zprávy, že dělají unikátní zákroky a podobně. Zjistila jsem, že je potřeba si ověřovat, jestli jsou opravdu první nebo jestli má zákrok význam. Když si to člověk obvolá, hodně se to vyselektuje.“
- „U tiskových zpráv pojišťoven je potřeba dát si pozor, kdy je to důležitá informace. Zprávy, které VZP vypouští, jsou vesměs pozitivní. Je tedy potřeba dát si pozor, abychom se nestali jejich reklamou. Je třeba zvážit, kam je to zajímavé, protože je to největší pojišťovna, a od kdy už je to reklama.“
- „Pokud dělám téma, ke kterému je tisková konference, jdu na ni. Pro televizi je to ale nevděčná věc, protože obrazově je nejmávná. Člověk tam vlastně jde jen

pro informace, já často po tiskovce jedu s doktorem do nemocnice, kde se obleče do pláště a je v přirozeném prostředí. Konference jsou dobrým zdrojem informací, ale časově hrozně zdržují, protože z tiskovky reportáž nikdy nenatočím.“

Dostáváte podněty od diváků?

- „Stává se to, ale není to častá věc, třeba jednou za měsíc nebo dva měsíce. Většinou se to týká nedostupnosti nějakého léku, novinář si to ale vždy musí ověřit.“

Schvaluje někdo vámi navržená témata?

- „Témata nabízím dopředu na celý týden. Editoři a šéfredaktoři si vybírají, co je nejvíce zaujalo. Primárně je to ale na mně. Občas s tématem přijde i řešeršní oddělení, ke každému v redakci se totiž dostane jiná zpráva. Není to ale moc často.“
- „Občas zaúkolují redaktora šéfové. Pokud se jim zalíbí nějaké téma ze zdravotnictví, přenesou ho na mě a já vyhodnotím, jestli stojí za to.“

Jsou pro vás důležité lidské příběhy? Kde je získáváte?

- „Záleží na typu reportáže, nemám ráda, když je v ní příběh pro příběh.“
- „Téměř ke každému tématu se dá najít člověk, kterého se týká. Reportáži dá příběh něco jiného. U některých diagnóz ale zvažuji, jestli je to nutné, obzvlášť když se jedná o vážnou nemoc. Nechci nikoho přemlouvat, ale snažím se ve většině případů příběh sehnat.“
- „Příběhy nejčastěji sháním přes lékaře, primáře a přednasty oddělení. Poprosím je a je to jen na jejich dobré vůli a o našem vztahu. To oni se ptají na oddělení pacientů, nemůžou mi dát kontakt přímo.“
- „Mnohdy je obdivuhodné, že se to daří, většinou mám na příběh jeden den.“
- „Nejlepší je to u hospitalizovaných pacientů, u ostatních spolupracujeme s patientskými organizacemi.“
- „Problém je například sehnat ženu po znásilnění. V tomto případě je potřeba jí vysvětlit, že tak může pomoci dobré věci.“

Když už máte téma a rozhodnete se mu věnovat, na jaké zdroje se obracíte? Jaké charakteristiky má dobrý zdroj?

- „Pokud je to ministerské téma, obvolám rezort a všechny, kterých se to týká. V každém tématu jsou nějakí klíčoví hráči. Vychází to také ze zkušeností, člověk už ví, že třeba velké nemocnice mají na něco jiný názor než malé. Vždy se snažím mít zhruba tři různé pohledy na věc.“
- „Pokud se téma týká nějakého unikátního zákroku, je potřeba si ověřit, jestli se opravdu týká o unikát, dále se k tomu snažím mít jednu dvě další nemocnice, aby to nebylo jednostranné.“
- „Pokud potřebuji lékaře k nějakému vážnějšímu tématu, vždy jdu po odborných společnostech, které mluví za celou skupinu. Horší je situace, když potřebuji obyčejného doktora z ordinace, ne každý s námi chce mluvit. V každé skupině mám zhruba 10 lékařů, u kterých vím, že jim můžu zavolat. Je to ale málo, neustále se snažím si tuto databázi rozšiřovat, protože pokud se lidé často opakují, není to z hlediska objektivitě dobré. U dalších je problém, že mi informaci řeknou do telefonu, nechtějí jít ale na kameru.“

Jak byste zhodnotila komunikaci s ministerstvem zdravotnictví a s politiky?

- „Komunikace s ministerstvem je flexibilní a rychlá, protože ví, že něco potřebujeme prakticky denně. Téměř u každého tématu mě zajímá, co si o něm myslí ministerstvo, i když to v reportáži nepoužiji. Není problém sehnat ani ministra nebo náměstka, spíš je problém s tím, že některá témata nechtějí komunikovat. Je to ale výjimečné, většinou není problém sehnat vyjádření takřka k čemukoli.“
- „S politiky, kteří mají co dočinění se zdravotnictvím, není problém. Dokonce je to o zavolání na mobil, řeknou mi cokoli, co potřebuji. Je to ještě jednodušší než u ministerstva, protože komunikace nejde přes tiskové oddělení.“

Narážíte při své práci na problematiku odborných výrazů?

- „Lékaři, kteří jsou zběhlí a umí mluvit pro laiky, tak mluví i do televize. U těch, kteří to neumí, se musím ptát tak dlouho, až to řeknou tak, aby to každý pochopil. Snažím se používat minimum odborných výrazů. Pokud jim sama nerozumím, snažím se je hledat v odborné literatuře a časopisech.“

Jakou máte zkušenost s farmaceutickými firmami?

- „Tolik mě nezajímají, jen v případě nějakého lékového tématu. Spíš mě zajímá jejich asociace.“
- „Vzhledem k tomu, že nemůžu jmenovat názvy léků, ale jen léčivou látku, nepříjdu s nimi ani tolik do styku.“

Jakou máte zkušenost s PR agenturami?

- „Během týdne mi od nich přijde strašně moc zpráv, jsem k tomu ale dost skeptická. Ne vždy totiž v jejich materiálech téma skutečně je. Agentury vnucují témata, práci mi ale v žádném případě neulehčují.“
- „Není to tak, že bych témata od nich už dopředu odmítala, ale většinou to, co nabízí, není pro nás použitelné. Většinou tam chybí aktuální informace. Kolikrát uspořádají konferenci na opravdu zajímavé téma nebo diagnózu, ale není u toho nic nového, chybí tomu zpráva.“
- „Pak je druhá skupina, na kterou je potřeba dát si velký pozor, protože je to propagace firmy nebo výrobce, zpráva je přitom napsaná tak, že to člověk vůbec nepozná.“
- „PR mě kontaktuje nejčastěji.“

Myslíte si, že práce novináře, který se věnuje zdravotnictví, se nějak odlišuje od novináře, který má na starosti jiný obor?

- „Práce zdravotního novináře se odlišuje ve dvou věcech – častěji se musí hledat příběhy, a protože se jedná o nemoci, bývá složitější je sehnat. Další odlišností je, že novinář často chodí na operační sál a je v prostředí, které nedělá každému úplně dobře. Jinak je to práce jako každá jiná.“

Příloha č. 24: Rozhovor s novinářem č. 6

Kde berete podněty pro svou práci? Jak vznikají témata?

- „Buď se stane něco konkrétního, třeba někdo podá návrh na nějaký zákon nebo nějaký zákon vstoupí v platnost. To je agenda, kterou nastavuje parlament, vláda nebo ministerstvo zdravotnictví. Druhou možností je, že se provalí nějaký skandál. Třetí možností je, že člověka napadne, co by se dalo udělat. To vzniká

tak, že někde něco čte, s někým mluví nebo někdo něco práskne, dohodí či pošle. Nejlepší je, když na něco člověk přijde úplně sám, pak to nemá nikdo jiný. To se ale bohužel nestává moc často.“

- „V rozhlasovém zpravodajství se nedají dělat věci moc do hloubky, protože výsledek je jen pár vteřin nebo jedna minuta.“
- „Ne moc dobré je, že největší poslechovost rádia je ráno, dělat něco přes den a pak to dát do vysílání, nemá moc smysl. Lepší je dělat téma tak, aby mohlo jít do zpráv ráno. Zrovna ve zdravotnictví to docela jde.“
- „Komplikované věci se do médií nedostanou, to řeší Zdravotnické noviny a další odborná média. My se snažíme řešit snadno uchopitelná témata, něčemu jinému by totiž stejně většina posluchačů nerozuměla.“

Sledujete jiná média? Hledáte v nich podněty? Používáte ČTK?

- „Ostatní média čtu, občas mě při tom něco napadne. ČTK ignoruji, nechci se totiž vést s ostatními na jedné vlně, chci si to dělat po svém a nechci přebírat zprávy, které už mají ostatní. Nelíbí se mi stádnost, že když někdo něco má, ihned to přebírají ostatní a mají to pak úplně všichni.“
- „Z ČTK jsou nejlepší avíza, kterými dopředu informují, co se bude dít.“

Používáte při své práci tiskové zprávy? Chodíte na tiskové konference?

- „Tiskové zprávy a tiskové agentury je to poslední, co mě zajímá. Když dostanu pozvánku na tiskovou konferenci, nejdu na ni. Jsou tam totiž všichni. Novinář je v tomto případě papoušek, který přepapouškuje to, co tam někdo řekne. Pro mě nemá cenu vycházet z tiskové konference, agendu totiž v tomto případě nastavuje nějaký úřad, který se potřebuje zviditelnit nebo se pochválit. Nemá cenu na tom participovat.“
- „Na konference chodím jen tehdy, když na něčem dělám a potřebuji člověka, který na konferenci vystoupí.“

Dostáváte podněty od posluchačů?

- „U nás se to nedělá, spíš mi volají ti, co mě znají.“

Schvaluje někdo vámi navržená témata?

- „Máme hrozně moc porad, někdy je až přeplánováno, já na ně ale moc nechodím.“
- „Témata si vymyslím sám, pokud chci mít téma nové, musím s ním přijít sám. Když mi něco zadají editoři, týká se to většinou denního zpravodajství, které není ničím nové.“

Jsou pro vás důležité lidské příběhy? Kde je získáváte?

- „Příběh je potřeba hlavně ve chvíli, kdy se téma poněkoliakrát opakuje a novinář už neví, jak ho pojmout jinak.“
- „Dělat reportáž bez lidského příběhu nemá cenu, dělat něco jen s úředníkem od stolu nemá žádnou vypovídající hodnotu.“
- „Příběhy se hledají špatně, musím telefonovat lidem, jestli někoho takového neznají. Často sháním přes známé, příbuzné nebo přes organizace pacientů, občanská sdružení apod. Jsou ale věci, o kterých lidé moc nechtějí mluvit, takže se to musí dělat šikovně.“

Když už máte téma a rozhodnete se mu věnovat, na jaké zdroje se obracíte? Jaké charakteristiky má dobrý zdroj?

- „Do reportáže potřebuji dva, maximálně tři lidi. Vždy je potřeba mít někoho, koho se problém týká, nějaký příběh, a pak hlas, který by informaci zastřešoval, z ministerstva, komory nebo parlamentu.“
- „Blízkost zdroje není vůbec důležitá, roli nehraje ani to, jestli umí mluvit, to umí každý. Důležité je to, aby měl člověk relevanci k tématu, aby na něj měl nějaký vliv. Občas je to problém. Někdy takové zdroje nemají čas, někdy nechtějí mluvit.“
- „Nejradši mluví zástupci odborných společností, odboráři nebo komory, protože chtějí být vidět. Naopak největší problém je s normálními lidmi, kteří třeba pracují v nemocnici. Ti vůbec mluvit nechtějí, mají strach. Mám pár ověřených lidí, ale jen pár.“

Jak byste zhodnotil komunikaci s ministerstvem zdravotnictví a s politiky?

- „S politiky se dá domluvit dobře, oni totiž chtějí být vidět a slyšet. S ministerstvem je to horší, odpovídá na spoustu dotazů a někdy nemá čas vše vyřídit. Nechutná součást je, že všechno musí jít přes tiskové oddělení. Když mám číslo, tak to zkusím natvrdo. Když ne, nemám šanci a vše musí jít přes mluvčí.“
- „Tisková oddělení jsou velký problém, před 15 lety nikdo mluvčího neměl, teď ho má téměř každý.“

Narážíte při své práci na problematiku odborných výrazů?

- „Terminologii má každý obor. Není to problém, je to okrajová věc.“

Jakou máte zkušenost s PR agenturami?

- „Materiálů od PR agentur chodí hodně a hodně se vnucují.“
- „Využít se dají kontakty, které posílají společně s tiskovými zprávami. Třeba kontakty na lékaře se hodí na jindy. Někdy z toho využijí background, když ho k tomu přidají.“

Myslíte si, že práce novináře, který se věnuje zdravotnictví, se nějak odlišuje od novináře, který má na starosti jiný obor?

- „Zdravotnictví je specifické, protože je to dost složité téma, například co se týká financování. Dalším specifikem je, že se kolem doktorů vytvořila posvátná aura. Jiné je to také v tom, že jde o zdraví a o život, takže se to dotýká všech.“

Příloha č. 25: Rozhovor s novinářem č. 7

Kde berete podněty pro svou práci? Jak vznikají témata?

- „Sleduji, co se děje, co se chystá, jestli ministerstvo chystá nějaké změny zákonů, sleduji, v jakém jsou stadiu, co asi bude ve vyhláškách a zákonech a podobně.“
- „Za ty roky znám spoustu lidí, kteří jsou z okruhu zdravotnictví. Dávají mi tipy, které později zpracuju. Jsou to lidé z pojišťoven, nemocnic, ale i z politických kruhů.“
- „Sama nejdřív posoudím, jestli téma stojí za zpracování, jestli je to informace, která zaujme čtenáře nebo alespoň mě. Výběr tématu záleží také na tom, jestli se

k němu něco dá najít v informačních zdrojích. ÚZIS zpracovává spoustu dat, stále ale k mnohým věcem žádné podklady nenajdete. Nesleduje třeba diabetiky jako celek, nevypočítává na ně náklady apod.“

- „Jsou účelové informace, lidé dávají tipy, kterými sledují nějaký svůj vlastní cíl. To se musí zvážit, jestli s nimi chcete tuhle hru hrát.“
- „Nemám ráda, když se něco napíše ‚z oleje‘, mám ráda, když se to podloží nějakými daty a zasadí do nějakého kontextu, aby čtenář pochopil, o co jde, a aby to nevypadalo jako informace, která spadla z nebe.“
- „Za tu dobu už tušíte, co by mohlo být zajímavé, a co ne.“

Sledujete jiná média? Hledáte v nich podněty? Používáte ČTK?

- „Ostatní média sleduji, ale neinspiruji se v nich, protože nerada někoho opisuji. Spíš ráda otevírám témata sama. Sleduji ale kauzy, které řeší všichni, třeba Protonové centrum. Když o něm pak píšu a hodí se mi do kontextu informace, která byla jinde a nebyla vyvrácena, použiji ji, aby se příběh posunul dál. Ostatní média používám spíš k rešerši.“
- „Odborná média sleduji také, abych měla větší přehled o oboru.“
- „ČTK používám jako informační zdroj, nemám čas běhat po všech tiskových konferencích, беру od nich výsledky jednání vlády, poslanecké sněmovny atd.“

Používáte při své práci tiskové zprávy? Chodíte na tiskové konference?

- „Když o nějakém oboru nic nevím a není to nějaká okrajová záležitost, na konferenci jdu, abych se seznámila s tématem i s lidmi.“
- „Na konference nechodím proto, abych se vrátila a zpracovala je do článku. To, co se tam dozvím, zpracuji později, až se mi k tomu nastřádá více informací.“

Dostáváte podněty od čtenářů?

- „Dostávám, ale spíš se nedají využít. Většinou čtenáři popíšu nějaké své příkoří a chtějí, abychom to napravili. Někdy neřeknou celou pravdu a někdy se ukáže, že jsou to chroničtí stěžovatelé.“

Schvaluje někdo vámi navržená témata?

- „Vždy si koncem týdne říkáme, co bychom chtěli příští týden zpracovat. Upřesňuje se to konkrétní den.“

Jsou pro vás důležité lidské příběhy? Kde je získáváte?

- „Důležité nejsou pro novináře, ale pro čtenáře, články jsou s nimi totiž čtivější. Občas zpovídám lidi, kteří prošli nějakou operací, článek oživí, obzvlášť když se jedná o dlouhý materiál. Že bych ale celý článek postavila na životní zkušenosti jednoho člověka, to nedělám. Jde spíš o doprovod a je lepší, když je příběhů více.“
- „Pacienty doporučuje lékař daného oboru.“

Když už máte téma a rozhodnete se mu věnovat, na jaké zdroje se obracíte? Jaké charakteristiky má dobrý zdroj?

- „Hodně zdrojů už znám, nejradši volám těm, o kterých vím, že něco vědí a mají co říct. Pak volám lidem, kteří mi byli doporučeni na konkrétní problematiku. Občas si i najdu někoho sama, nejčastěji ale volám těm, které už mám osvědčené.“

- „Dobry zdroj musí být spolehlivy, nevymyšlí si a nelže, rozumí dané problematice a je ochotný se mnou mluvit. To vše se musí dát dohromady.“
- „Vždy se o tématu snažím zjistit co nejvíce informací, používám Google i mezinárodní databáze, hodně používám třeba data OECD.“

Jak byste zhodnotila komunikaci s ministerstvem zdravotnictví a s politiky?

- „Jaké dostanu informace z ministerstva, záleží na tom, jakého mají mluvčího. Když chápe, že mi o něco jde, podklady mi dodá. V poslední době už to ale většina mluvčí bere jako svou práci a ne tak, že miluje ministra, pro kterého dělá, takže odpovídá i na nepříjemné dotazy a nedělá z toho následně skandál.“
- „U náměstků mi připadá hloupé, že jejich odpovědi musí jít přes mluvčího. Navíc mluvčí většinou není odborník na danou problematiku. Mnohem radši s náměstkou komunikuji napřímo, ne vždy to ale jde.“
- „Poslední výbor pro zdravotnictví je docela aktivní, oceňuji, že pořádají hodně seminářů, na které zvou odborníky, takže je to užitečné penzum informací. Problém je, že tyto semináře trvají čtyři pět hodin, takže někdy není čas tam jít.“
- „Politici jsou většinou naučení, že novinářům mají zvedat mobily a odpovídat, protože chtějí být v novinách.“

Narážíte při své práci na problematiku odborných výrazů?

- „Ve zdravotnictví je hrozně moc odborných termínů. Je s tím problém, často se hledá překlad nebo opis. Občas mám problém s tím, že některé výrazy používám sama, od toho je editor, aby to vychytal.“

Jakou máte zkušenost s farmaceutickými firmami?

- „Do jisté míry s nimi spolupracuji. Snaží se nasadit své téma, u některých diagnóz je velká konkurence, takže se snaží přesvědčit, že jejich výrobek je nejlepší nebo nejméně škodlivý. Radši mám farmakology.“
- „Problém je, že málokdo je u nás nezávislý, i když se tak tváří. Občas je těžké to vyselektovat, někdy kvůli tomu nezbude nikdo a někdy ani nevím, že někdo pro někoho dělá.“

Jakou máte zkušenost s PR agenturami?

- „Jsou PR agentury, se kterými se dá spolupracovat, které nabízí dobrá témata, dodají vše, co k němu potřebuji, doplní background a dodají kontakty na odborníky a domluví s nimi, že jim budu volat. Chodí mi ale mraky tiskových zpráv, které jsou o ničem.“
- „Někteří lobbisté a PRisté mají pocit, že musí chodit pouze za editory a šéfredaktory, že tak lépe témata nastrčí. Ale není to tak, když řeknu, že je to hloupost nebo že je to tendenční, nedělám to.“

Myslíte si, že práce novináře, který se věnuje zdravotnictví, se nějak odlišuje od novináře, který má na starosti jiný obor?

- „Zdravotnická novinářina je o něco komplikovanější, zdravotnictví je například mnohem víc regulované. Ale jinak si nemyslím, že by práce byla něčím jiná.“
- „Zdravotnický systém je jedním s nejsložitějších rezortů, které v zemi máme. Občas je složité ho pochopit, bohužel ho někteří novináři zatím nepochopili. Proto je mnohem lepší, když je v redakci člověk, který se věnuje jenom

zdravotnictví. Jinak je to jistý handicap. Člověk, který se zdravotnictví nevěnuje dlouhodobě, může přinést vždy jen základní informaci.“

Příloha č. 26: Rozhovor s novinářem č. 8

Kde berete podněty pro svou práci? Jak vznikají témata?

- „V agentuře přináší podněty samy události. Před tím jsem pracovala v časopise, kde jsem si témata musela vymýšlet sama. Například jsem se při nějaké reportáži dozvěděla něco zajímavého, tak jsem si to nechala na příště. V agentuře nás zavalují události, chodím na tiskové konference, náhle se něco stane, takže se ani nedá předpokládat, co se ten den bude dělat.“
- „Trvale mám otevřené webové stránky, které mě zajímají, například jednotlivé zdravotní pojišťovny, lékařské a lékárnické komory, asociace, nemocnice, odbory apod.“
- „Často mi volají patientská sdružení a hrozí, že třeba nebude nějaký lék. Když vědí, že o nich píšu, kontaktují mě a dávají mi podněty. Občas se dají využít.“
- „Existují nátlakové akce, kdy doktoři napíší, že zemřou hlady, protože jim nepřidá úhradová vyhláška. Dřív jsem to psala, teď už vím, že je to nátlak.“
- „Témata se často opakují, proto se je vždy snažím doplnit o něco nového. V průběhu času se vždy něco nového objeví, například nová léčba.“
- „Ověřovat informaci ze dvou tří zdrojů většinou není čas, všechno je hrozně rychlé. Někdy se to musí, přibývá ale případů, kdy na to není čas.“

Sledujete jiná média? Hledáte v nich podněty?

- „Každý den pročtu všechna média, speciálně hledám zdravotnictví. Občas v nich bývají dobré tipy nebo vytáhnu nějakou kauzu, na kterou pak postižení reagují. Je slušnost, že pokud někdo na něco upozorní první, uvedeme ho jako zdroj.“
- „Každý den se dívám na zdravotnické weby. Někdy odhalí něco, co je zajímavé a o čem nevím. Občas z toho zkusím něco napsat.“
- „Zrychlil se systém, pokud nějakou tiskovku přímo vysílá ČT24, sedím v redakci a píšu to rovnou z televize. Často sedím a pošlu jen krátkou zprávu, abychom nezaostávali za ČT24.“

Používáte při své práci tiskové zprávy? Chodíte na tiskové konference?

- „Snažím se chodit na všechny tiskovky, které jsou a jsou relevantní. Když něco v plánu slíbíme, musím tam jít nebo sehnat materiál. Občas to bývá tak, že přijdu na první, popadnu materiály a naberu rozhovor, na druhou dobíhám v průběhu, něco si poslechnu, vezmu materiály a dobíhám na třetí, kam přiběhnu až na konci.“
- „Chodí mi moře tiskových zpráv, které většinou hned vyhazují. Většinou je to PR, které chce udělat něčemu nebo někomu reklamu.“
- „Tiskovou zprávu využívám v případě, když je z tiskové konference, na kterou se nedostanu. V takovém případě k tématu sháním doplňující reakce, volám hlavně těm, kdo na konferenci vystoupili.“

Schvaluje někdo vámi navržená témata?

- „Také naši šéfové občas vymýšlí témata, některá navrhuji i já.“

Jsou pro vás důležité lidské příběhy?

- „Ve zpravodajství je moc nepoužívám, občas ale pacientovi jeden odstavec věnuji. Je dobře, když ve zprávě je, protože řekne svou zkušenost. Je to spíš jen dokreslení, není to to hlavní.“
- „Příběhy většinou získávám z tiskových konferencí. Sama moc nikomu nevolám. Voláme jen v případě, když je výročí nějaké operace nebo transplantace. V takovém případě se věnujeme přímo danému příběhu.“

Když už máte téma a rozhodnete se mu věnovat, na jaké zdroje se obracíte? Jaké charakteristiky má dobrý zdroj?

- „Mám síť zdrojů, u kterých vím, že jim můžu zavolat. Pokud někoho neznám, hledám ho většinou na internetu. Jinak mám tlustý sešit, kde mám napsané všechny telefony.“
- „U některých zpráv už dopředu vím, komu mám zavolat, například lékařské komoře, odborům nebo ministerstvu. Za tu dobu už vím, komu zavolat. Také vím, kdo odpovídá nezkresleně, a komu radši nevolat, protože se chce jen zviditelnit. Takovým lidem volám jen v případě, kdy je to speciálně potřeba.“
- „Dobrý zdroj se nesmí snažit mě oblnout. Ne že by lhal, ale někdy se snaží téma zkreslit ve svůj prospěch. Já ale musím pracovat se všemi zdroji, takže si sama musím vyhodnotit, kdo co říká. Za ty roky to zhruba poznám. Dobrý je ten zdroj, který má můj kontakt uložený v telefonu, protože mi telefon kdykoli zvedne a odpoví. Jedná se až o osobní známost mezi námi. Dobrý zdroj musí odpovědět přesně a srozumitelně. A když neví, nevymýšlí si a dá mi kontakt na někoho, kdo tomu rozumí.“
- „Pokud si to člověk vyžádá a je na to čas, dávám lidem výpovědi autorizovat. U složitějších věcí jsem ráda, když to autorizují.“

Jak byste zhodnotila komunikaci s ministerstvem zdravotnictví a s politiky?

- „Tiskové oddělení ministerstva je ochotné, na některé otázky odpoví hned. Bývají to témata, která mluvčí už s ministrem probrala. Na něco ale potřebuje odpovědi vypracovat. Často se stává, že vypracované odpovědi přijdou až k večeru, což je dost pozdě. Řekla bych ale, že dělají, co můžou.“
- „Teď je to nastavené tak, že mluvčí sama neodpovídá, musí k tomu mít vyjádření daného člověka z úřadu. Byly ale doby, kdy ministr a mluvčí byli dvojediná bytost. Třeba mluvčí Hegera Sršeň nebo mluvčí Julínka Cíkr odpovídali okamžitě. To ale byly jen dvě výjimky.“
- „Bývaly doby, kdy jsem mohla volat rovnou náměstkům. To mně vyhovovalo víc. Dokonce někteří náměstci, když sami měli tip, zavolali mi. Samozřejmě, že to byl jejich zájem, mně to ale vyhovovalo.“
- „Občas jdu do sněmovního výboru, většinou tam ale máme naše speciální zpravodaje. Stejně tak na vládu chodí jiní. Pokud se téma týká zdravotnictví, připravuji jim podklady. Někdy ale potřebuji, abych to dělala já.“

Narážíte při své práci na problematiku odborných výrazů?

- „Doktoři neumí česky, někteří vůbec. I když už hodně termínů znám, často si musím vyhledávat ve slovníku. Vždy tomu totiž musí rozumět normální lidé.“

Jakou máte zkušenost s PR agenturami?

- „Některé jejich zprávy jsou tak dobré, že se dají jen upravit a publikovat. Takové zprávy využívám na víkendy, kdy se toho málo děje ve zpravodajství.“

Když to není úplně dobré, dopracuji to sama, zavolám třeba nějakému odborníkovi, aby mi informaci potvrdil. Někdy se ukáže, že to je lobbying. Vždycky se ale musí jednat o zajímavé věci.“

- „Velkou část vyhazuji. Stává se, že zpráva začíná tím, že hodně lidí má zvýšený cholesterol, pak už ale pokračuje jen reklama na nějaký volně prodejný přípravek.“

Myslíte si, že práce novináře, který se věnuje zdravotnictví, se nějak odlišuje od novináře, který má na starosti jiný obor?

- „Práce zdravotního novináře se odlišuje odbornými termíny, princip práce v každém rezortu je ale stejný. Například práce se zdroji je stejná. Každý ale má něco.“